

Mój iPhone

Przewodnik obsługi
dla osób niewidomych

Wydawca

Fundacja "Świat według Ludwika Braille'a"

ul. Powstania Styczniowego 95D/2

20-706 Lublin

tel.: 697-121-728

e-mail: biuro@swiatbrajla.org.pl

www.swiatbrajla.org.pl

KRS 0000515560

Autor

Sylwester Orzeszko

Copyright©

Fundacja "Świat według Ludwika Braille'a"

Lublin 2021

ISBN 978-83-943520-7-3

Publikacja dofinansowana przez Województwo Lubelskie działające poprzez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

Spis treści

Wstęp.....	7
O autorze.....	10
Co musisz wiedzieć na początku?.....	10
Budowa.....	12
Włączanie, wyłączanie, odblokowywanie i blokowanie iPhone'a.....	14
Włączanie iPhone'a.....	14
Działanie przycisku Dom w iPhone'ie.....	15
Jedno krótkie naciśnięcie przycisku Dom:.....	15
Długie naciśnięcie przycisku Dom.....	16
Dwa razy szybko przycisk Dom.....	16
Trzy razy szybko przycisk Dom.....	16
Odpowiedniki działań przycisku Dom w iPhone'ach z Face ID.....	17
Długie naciśnięcie przycisku Zasilania (bocznego).....	17
Trzykrotne naciśnięcie przycisku zasilania.....	17
Włączanie ekranu przełączania aplikacji.....	17
Odblokowywanie iPhone'a.....	18
Odblokowywanie iPhone'a z przyciskiem.....	18
Odblokowywanie iPhone'a bez przycisku Dom.....	18
Blokowanie ekranu iPhone'a.....	19
Wyłączanie iPhone'a.....	19
Włączanie iPhone'a z przyciskiem Dom.....	19
Wyłączanie iPhone'a bez przycisku Dom.....	20
Praca z ekranem dotykowym.....	20

Gesty VoiceOver służące osobie niewidomej do obsługi iPhonea....	21
Gesty wykonywane jednym palcem.....	21
Gesty wykonywane dwoma palcami.....	22
Gest pokrętła.....	24
Gesty wykonywane trzema palcami.....	24
Gesty czterema palcami.....	26
Ćwiczenie gestów VoiceOver.....	26
Drobne rzeczy, które warto umieć.....	27
Zmiana strony (ekranu) w iPhone.....	27
Wyciszanie dzwoniącego iPhonea.....	27
Wyciszanie iPhonea, aby nie dzwonił.....	27
Regulacja głośności dzwonka.....	28
Wybór dzwonka.....	29
Regulacja głośności iPhonea.....	30
Tryb głośnomówiący.....	31
Kontenery.....	31
Nawiązywanie połączenia z iPhonea.....	32
Osoba jest zapisana w kontaktach.....	32
Powrót do listy kontaktów.....	35
Połączenie można też nawiązać, korzystając z funkcji sterowania głosowego.....	36
Łączenie z numerem, którego nie ma w kontaktach.....	38
Nawiązywanie połączenia z osobą z listy Ulubionych.....	40
Nawiązywanie połączenia z wykorzystaniem listy Ostatnie (czyli rejestr połączeń).....	41

Kończenie, odbieranie i odrzucanie połączenia na iPhone.....	42
Kończenie połączenia na iPhone.....	42
Odbieranie połączenia na iPhone.....	43
Odrzucanie połączenia na iPhone.....	43
Zarządzanie kontaktami.....	43
Dodawanie osoby do kontaktów.....	43
Edytowanie kontaktu.....	46
Dodawanie osoby do listy Ulubionych.....	46
Usuwanie kontaktu.....	47
Pisanie z użyciem udźwiękowania.....	48
Dyktowanie w iPhone.....	51
Edytowanie tekstu.....	53
Usuwanie tekstu.....	53
Poruszanie się po tekście.....	54
Polecenia zaznaczania, kopiowania, wklejania, itp.....	56
Przykładowa procedura kopiowania i wklejania fragmentu tekstu.....	57
SMS-y na iPhone.....	58
Odczytywanie SMS-a.....	58
Odpowiadanie na SMS.....	59
Rozpoczynanie konwersacji SMS.....	61
Pisanie SMS-a z wykorzystaniem listy kontaktów aplikacji Telefon.....	61
Pisanie SMS-a w aplikacji Wiadomości.....	62
Usuwanie konwersacji SMS.....	65

Przekazywanie wiadomości SMS.....	65
Zamykanie aplikacji w iPhone.....	66
Zgody – zezwolenia.....	67
Zarządzanie zezwoleniami.....	69
Centrum Powiadomień i Centrum Sterowania.....	69
Centrum powiadomień.....	70
Centrum sterowania.....	71
Korzystanie z Asystenta Google.....	73
Instalowanie aplikacji.....	73
Ogólne korzystanie z Asystenta Google.....	76
Bardzo ważna uwaga, dotycząca korzystania z Asystenta Google	77
Dzwonienie za pomocą Asystenta Google.....	78
Pisanie SMS-ów za pomocą Asystenta Google.....	80
Zmiana etykiety ikony lub elementu aplikacji.....	82
Poczta e-mail.....	84
Odczytywanie wiadomości e-mail.....	84
Przeglądanie pojedynczych folderów z wiadomościami.....	86
Usuwanie wiadomości.....	87
Usuwanie wiadomości z folderu Kosz.....	88
Odpowiadanie na otrzymaną wiadomość e-mail.....	90
Przekazywanie wiadomości dalej.....	92
Tworzenie nowej wiadomości.....	94
Co jeszcze warto wiedzieć na początku pracy z iPhone.....	96

Łączenie z siecią Wi-Fi.....	97
Przyłączanie urządzeń Bluetooth.....	98
Aktualizowanie systemu.....	100
Hasło przy instalowaniu aplikacji.....	102
Touch ID i kod.....	103
Backup w iCloud.....	104
Konfigurowanie kopii zapasowej i jej ręczne wykonanie.....	105
Ustawienia, o których warto wiedzieć.....	107
Wibracje podczas dzwonienia.....	107
Wybór głosu VoiceOver.....	107
Wybór głosu dla innych aplikacji niż VoiceOver.....	108
Na co jeszcze zwrócić uwagę?.....	108
3D i Haptic Touch.....	108
Łatwy dostęp.....	108
Blokada orientacji.....	109
Kontrola dostępu do lokalizacji.....	109
Konfiguracja MMS.....	110
Podsumowanie.....	111

Wstęp

Publikacja powstała z myślą o osobach niewidomych, które są pełne obaw przed zamianą starego, wysłużonego i często już niesprawnego udźwiękowionego telefonu z klawiaturą na

współczesny smartfon, który jest czymś znacznie więcej niż tylko telefonem.

Jednym z pierwszych masowo produkowanych smartfonem bez fizycznej klawiatury był iPhone. Od początku wyposażony był wyłącznie w ekran dotykowy. iPhone to smartfon firmy Apple. Nie można mylić iPhona ze zwykłym smartfonem wyposażonych w system Android.

Specjalnie użyłem słowa zwykły, bo iPhone jest na swój sposób unikalny. O klasie iPhonów decydują nie tylko użyte do ich produkcji podzespoły elektroniczne, ale przede wszystkim system operacyjny iOS. To autorskie rozwiązanie firmy Apple. iOS słynie z bezpieczeństwa i stabilności oraz lekkości działania.

Firma Apple niemal od początku przyjęła, że jej sprzęt może być użytkowany także przez osoby niepełnosprawne. Dlatego w jej produktach od razu znajdują się rozwiązania ułatwień dostępu. W iPhonie jest to między innymi program udźwiękwiający VoiceOver. Słabowidzący znajdą w nim program powiększający Zoom. Są też rozwiązania dla głuchych czy niepełnosprawnych ruchowo.

Mimo, że obecnie system Android mocno nadrobił braki w kwestii dostępności smartfonów dla niepełnosprawnych, to jednak iPhone ciągle pozostaje niedoścignionym wzorem.

Po pierwsze, system iOS, a co za tym idzie, także programy ułatwiające dostęp działają znacznie płynniej niż smartfony z Androidem. Szczególnie gdybyśmy porównywali iPhona z tanimi smartfonami.

Po drugie, firma Apple zapewnia bardzo długie wsparcie w postaci aktualizacji systemu iOS. Aktualną w momencie tworzenia tego poradnika wersję systemu iOS 15 otrzymały w 2021 iPhone'y 6s, które miały premierę w 2015 roku. A zaznaczyć trzeba, że nowe wersje iPhone'ów i kolejne wersje systemu iOS wydawane są co roku. Od producentów smartfonów z Androidem możemy zazwyczaj liczyć na jedną aktualizację. A Android również aktualizowany jest co roku.

Po trzecie wreszcie, smartfony z Androidem produkuje wielu producentów, którzy za punkt honoru stawiają sobie często, aby być oryginalnym. Zazwyczaj dodają do systemu swoje nakładki, aby odróżnić się od innych. Wobec tego na rynku mamy setki smartfonów z Androidem w różnych wersjach.

Dlatego też użytkownicy iPhone'ów mogą swobodnie dzielić się uwagami na temat ich obsługi. Drobne różnice pojawiają się dopiero, gdy jeden z użytkowników posiada model z fizycznym przyciskiem Home (Dom lub inaczej Początek), a drugi nowszy model z Face ID (bez przycisku a funkcją rozpoznawania twarzy). Ale wtedy tylko inaczej odblokowuje się ekran iPhone'a. System pozostaje taki sam.

Autor

O autorze

Autorem tego opracowania jest Sylwester Orzeszko. Osoba słabowidząca, która na co dzień posługuje się iPhone'm z pomocą programu udźwiękawiającego VoiceOver.

Autor od blisko dwudziestu lat pracuje w firmie zaopatrującej osoby niewidome i słabowidzące w sprzęt i oprogramowanie. Jest posiadaczem dyplomu technika informatyka i absolwentem studiów podyplomowych „Informatyka w szkole”. Zdobyte kwalifikacje i posiadane doświadczenie wykorzystuje prowadząc szkolenia w zakresie obsługi sprzętu komputerowego i urządzeń mobilnych. Ma przy tym duże doświadczenie w tworzeniu instrukcji i adaptacji treści do potrzeb osób niewidomych.

Sylwester Orzeszko ukończył również w 2021 roku szkolenia w zakresie dostępności cyfrowej oraz komunikacyjno-informacyjnej, dzięki czemu zdobył wiedzę pozwalającą audytować strony WWW i aplikacje mobilne pod kątem ich dostępności dla niepełnosprawnych.

Co musisz wiedzieć na początku?

Opisywane gesty dotyczą obsługi iPhone'a przy włączonym programie udźwiękawiającym VoiceOver i systemu iOS w wersji 15.1.

W publikacji będą pojawiały się wyrażenia typu: głaszczemy czy przeciągamy jednym, dwoma albo trzema palcami po ekranie. Gest ten należy rozumieć w ten sposób, że jest to energiczne, szybkie, ale jednocześnie delikatne przeciągnięcie palcem czy palcami po ekranie tak, jakbyśmy chcieli delikatnie strącić z niego jakiś paproszek, nie chcąc go jednocześnie za bardzo dotykać. Oczywiście ekranu dotykamy. Nie bójmy się dotknąć, ale ma to być subtelne głośnięcie, bez zawahania i zatrzymywania choćby na sekundę palca na powierzchni ekranu.

Nie możemy bać się dotykania ekranu dlatego, że przy włączonym programie udźwiękawiającym VoiceOver, po dotknięciu ekranu jednym palcem zaznaczamy tylko wskazany element, który zostaje odczytany. Nic więcej nie dzieje się. Także dotykajmy śmiało naszego iPhone'a, a dowiemy się co jest na ekranie. Aby coś się zadziało, coś się otworzyło, musimy stuknąć w ekran dość szybko dwa razy. Ale o tym później.

Jeśli będzie mowa o przesuwaniu palca po ekranie, wtedy rzeczywiście kładziemy palec na ekranie i powoli przesuwamy. Ten gest należy rozumieć jako eksplorację, czyli poznawanie czy też odczytywanie ekranu. To co akurat dotykamy, będzie oczywiście odczytane.

Przedstawiając kolejne czynności, będę najpierw bardzo dokładnie opisywał całą procedurę tak, aby była doskonale zrozumiała i możliwa do wykonania bez powracania do opisu pojedynczych gestów. Ale kolejne czynności, których elementem składowym jest wcześniej opisana czynność, będą tylko krótko odwoływać się do niej i dalej opisywać kolejne kroki postępowania. Zakładam, że czytelnik będzie zapoznawał się z tą instrukcją zaczynając od

początku, więc opanuje pewne czynności wcześniej, zanim przejdzie do kolejnych.

Bardzo ważne jest, że gesty wielokrotnego stukania wykonujemy szybko. Między poszczególnymi stuknięciami nie może być dużej pauzy. Domyślnie wartość ta jest ustawiona na ćwierć sekundy! Dla mniej wprawionych można to jednak zmienić, otwierając kolejno: Ustawienia – Dostępność – VoiceOver – Dwukrotne stuknięcie (limit). Na otwartym w ten sposób ekranie odszukujemy przycisk Zwiększenie – i przy włączonym programie VoiceOver stukamy jednym palcem dwa razy. Za każdym dwukrotnym stuknięciem limit zwiększa się o 0,05 sekundy.

Podobnie rzecz się ma z wielokrotnym naciśnięciem przycisku Dom (Home), czy inaczej Początek. Naciskamy go dość szybko, choć i w tym przypadku możemy zmienić wymaganą szybkość wielokrotnego naciskania. Wystarczy wejść kolejno w: Ustawienia – Dostępność – Przycisk Początek – i tam w sekcji Szybkość naciśnięcia możemy wybrać spośród: Domyślnie, Wolno i Najwolniej. Po odczytaniu wybranej prędkości stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

Budowa

iPhone 8 i starsze oraz iPhone SE 2020, wyposażone są w przycisk pod ekranem. Przyjmijmy, że krótko będziemy je nazywali iPhonami z przyciskiem. Nowsze modele już go nie mają, ale różnica w obsłudze sprowadza się w zasadzie do sposobu odblokowywania i włączania ekranu przełączania aplikacji.

Modele z przyciskiem mają pod ekranem tylko jeden okrągły przycisk, zwany **Dom** lub **Początek**, albo też z angielskiego – **Home**. Klawisz ten służy między innymi do wychodzenia z otwartej aplikacji oraz odblokowywania ekranu, czy powrotu na ekran domowy, czyli główny.

UWAGA! Klawisz Dom naciskamy wyraźnie, ale krótko. Zbyt długie przytrzymanie go powoduje uruchomienie sterowania głosowego lub asystentki Siri. Asystentka Siri nie działa w języku polskim. Włączenie Siri czy sterowania głosowego jest sygnalizowane charakterystycznym dźwiękiem. Aby je opuścić, trzeba ponownie, ale krótko, nacisnąć przycisk Dom.

Przycisk Dom od iPhone'a 7 nie wciska się przy naciśnięciu palcem, ale wibruje w ten sposób, że mamy wrażenie, jakbyśmy go wciskali. Ale gdy iPhone jest wyłączony, przycisk staje się twardy (martwy) i „nie wciska” się.

Nowsze modele iPhone'ów, dzięki temu, że nie mają przycisku Dom i wcięcie w górnej części ekranu na przednią kamerę, mają wąskie ramki. W efekcie np. iPhone 13 mini z ekranem 5,4 cala jest mniejszy niż 4,7-calowe modele 6s, 7, 8 i SE 2020. Model podstawowy iPhone 13 z ekranem 6,1 cala jest tylko nieznacznie większy od modeli z przyciskiem.

Na prawej krawędzi, ok. 3 cm od góry, jest tylko jeden **klawisz zasilania**, który służy do włączania i wyłączania telefonu oraz blokady ekranu. W modelach bez przycisku służy też do włączania i wyłączania VoiceOver oraz sterowania głosowego czy Siri.

Z lewej, na samej górze, jest poruszający się w kierunkach: tylna ściana – ekran, **przełącznik wyciszania**. Pod nim są dwa **klawisze głośności**. Górny zwiększający i dolny zmniejszający głośność.

Na dolnej krawędzi, na środku, znajduje się **gniazdo Lightning**, które służy do podłączenia ładowarki lub słuchawek. Na lewo od tego gniazda jest **mikrofon**, a na prawo – **głośnik**. Dlatego ważne jest, aby tej krawędzi nie zasłaniać.

Na przedniej ścianie, w górnej części nad ekranem jest pozioma szczelina. To **głośnik służący do rozmów**, który w modelu 8, SE 2020 i nowszych jest jednocześnie drugim głośnikiem przy odtwarzaniu dźwięku stereo.

Włączanie, wyłączenie, odblokowywanie i blokowanie iPhona

Włączanie iPhona

Kiedy iPhone jest wyłączony, naciskamy i przytrzymujemy **przycisk zasilania** przez około 5 sekund (dla osoby widzącej tak długo, aż pojawi się na ekranie logo Apple – nadgryzione jabłko). iPhone uruchamia się dość długo, ładując swój system. Cierpliwie czekamy, aż do nas przemówi.

Jeśli mamy włączone odblokowywanie odciskiem palca, to po uruchomieniu iPhone każe wpisać kod blokady. Kod blokady zawsze ustawia się przy definiowaniu odcisku palca. Można zdefiniować odciski dla kilku palców. Można też zdefiniować tylko kod blokady bez odcisku. Ale nie polecam tego, bo wprowadzanie kodu przy każdej próbie odblokowania ekranu jest irytujące, szczególnie dla osoby niewidomej. Co innego odcisk palca. Jednak przy każdym pierwszym uruchomieniu iPhone'a i tak dla bezpieczeństwa zostaniemy poproszeni o kod. Kod będziemy musieli wpisać również po kilku nieudanych próbach odczytania odcisku palca. Może się tak zdarzyć, kiedy mamy wilgotne dłonie, albo w deszczu, kiedy iPhone jest mokry, albo też gdy mamy skaleczony palec, lub dłonie rozmiękczone po kąpieli, czy nawet myciu naczyń.

Na początku polecam nie stosować ani odcisku palca, ani tym bardziej samego kodu blokady.

O technice wpisywania kodu później, przy opisie posługiwania się klawiaturą.

Działanie przycisku Dom w iPhone

Jedno krótkie naciśnięcie przycisku Dom:

- wzbudzenie ekranu, kiedy jest zablokowany,
- odblokowanie ekranu, kiedy jest wzbudzony, czyli włączony;

UWAGA! Jeśli ustawimy odblokowywanie ekranu za pomocą odcisku palca, to iPhone odblokuje się nawet z wyłączonego ekranu po jednym naciśnięciu przycisku Dom, pod warunkiem,

że naciśniemy ten przycisk palcem, którego odcisk jest zapisany;

- wyjście z otwartej aplikacji;

UWAGA! Wyjście z aplikacji nie zamyka jej. Pracuje ona dalej w tle.

- kiedy ekran jest odblokowany (pracujemy na iPhone), jedno naciśnięcie przycisku Dom powoduje powrót na ekran główny – początkowy.

Długie naciśnięcie przycisku Dom

- Nawet na zablokowanym ekranie – włącza sterowanie głosowe lub asystentkę **Siri**.

Dwa razy szybko przycisk Dom

- kiedy ekran jest odblokowany, włącza **ekran przełączania aplikacji**.

Na ekranie tym jest możliwość wyłączenia aplikacji;

- kiedy ekran jest zablokowany, rozpoczyna płatność zbliżeniową, jeśli skonfigurujemy tę usługę.

Nasz bank musi ją obsługiwać. A my musimy ustawić odblokowywanie iPhone'a odciskiem palca, który autoryzuje transakcje.

Dwukrotne naciśnięcie przycisku Dom na zablokowanym ekranie, ale z wyraźną pauzą (nawet kilkusekundową) między naciśnięciami, powoduje odblokowanie iPhone'a.

Trzy razy szybko przycisk Dom

- włącza lub wyłącza program udźwiękowiający **VoiceOver**.

Jeśli tak się nie dzieje, to trzeba wejść kolejno w: Ustawienia – Dostępność – Klawisz skrótów – i zaznaczyć tam tylko VoiceOver. Inne rzeczy powinny być odznaczone.

Odpowiedniki działań przycisku Dom w iPhoneach z Face ID

Jeśli mamy nowszy model iPhone'a, czynności przypisane przyciskowi Dom wykonujemy nieco inaczej.

Długie naciśnięcie przycisku Zasilania (bocznego)

- Nawet na zablokowanym ekranie – włącza sterowanie głosowe lub asystentkę **Siri**.

Trzykrotne naciśnięcie przycisku zasilania

- Włącza i wyłącza VoiceOver.

Włączanie ekranu przełączania aplikacji

- Odblokowujemy ekran.
- Kładziemy palec na dolnej krawędzi ekranu i kiedy słyszymy charakterystyczny dźwięk przypominający kliknięcie, przeciągamy energicznie jednym palcem w górę, co najmniej do połowy ekranu.

Odblokowywanie iPhone'a

Odblokowywanie iPhone'a z przyciskiem

- Naciskamy krótko **przycisk zasilania** lub **przycisk Dom**. Ekran się wzbudzi, ale będzie zablokowany.
- Naciskamy **przycisk Dom**. Ekran odblokuje się.

Odblokowywanie iPhone'a bez przycisku Dom

- Naciskamy krótko **przycisk zasilania** lub **przycisk Dom**. Ekran się wzbudzi, ale będzie zablokowany.
- Kładziemy palec na dolnej krawędzi ekranu i kiedy słyszymy charakterystyczny dźwięk, przeciągamy energicznie palcem w górę, mniej więcej do jednej trzeciej wysokości ekranu.

UWAGA! Zbyt długi ruch palcem w górę spowoduje włączenie ekranu przełączania zamiast odblokowania ekranu. Wówczas trzeba powtórzyć ten gest odblokowywania ekranu.

Generalnie proces odblokowywania składa się z dwóch czynności:

- wzbudzenia ekranu, kiedy jest wyłączony,
- właściwego odblokowania go.

Zwróćmy uwagę, że wzbudzając ekran przyciskiem zasilania, zawsze usłyszymy aktualną godzinę. O ile mowa nie jest wyciszona. Kiedy wzbudzamy go przyciskiem Dom, czasem iPhone milczy.

UWAGA! Jeśli ustawimy odblokowywanie odciskiem palca, konieczne jest naciskanie przycisku Dom palcem, którego odcisk jest zapisany.

Blokowanie ekranu iPhone'a

Aby zablokować ekran, naciskamy krótko **przycisk zasilania**. Jeśli pozostawimy ekran włączony, to zablokuje się on także sam po określonym w ustawieniach czasie. Dla oszczędzania baterii lepiej jednak blokować ekran przyciskiem zasilania.

Wyłączanie iPhone'a

Włączanie iPhone'a z przyciskiem Dom

- Odblokowujemy iPhone'a.
- Na odblokowanym ekranie, **naciskamy i przytrzymujemy** około 3 sekundy **przycisk zasilania**.
Pojawi się ekran wyłączenia z dużym suwakiem **Wyłącz zasilanie** na górze i okrągłym **przyciskiem Anuluj** na dole ekranu.
- Domyślnie zaznaczony jest i odczytywany **przycisk Wyłącz zasilanie**, więc jeśli chcemy wyłączyć iPhone'a, stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, czyli aktywujemy przycisk **Wyłącz zasilanie**.
Zamykanie trwa kilkanaście sekund. Jeśli chcemy mieć pewność, że iPhone'a jest wyłączony, to naciśniemy przycisk Dom. W modelach 7, 8 i SE 2020 nie będziemy czuć, że „się wciska”. W starszych modelach nie będzie żadnej reakcji.
- Jeśli chcemy natomiast zrezygnować z wyłączenia iPhone'a, głaszczemy jednym palcem w prawo do **przycisku Anuluj** i również stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

UWAGA! Jeśli mamy ustawiony odcisk palca, a co z tego wynika, również kod blokady, po rezygnacji

z wyłączenia zostaniemy poproszeni o wpisanie kodu tak, jakbyśmy uruchomili od nowa iPhone'a.

Wyłączanie iPhone bez przycisku Dom

Proces wyłączenia nowszego modelu iPhone'a bez przycisku Dom jest bardzo podobny. Jedynie zamiast samego przycisku zasilania naciskamy i przytrzymujemy długo **jednocześnie przycisk zasilania** wraz z dowolnym **przyciskiem regulacji głośności**. Dalej procedura jest taka, jak opisana wyżej.

Praca z ekranem dotykowym

Z ekranu dotykowego iPhone'a można korzystać na dwa sposoby:

- 1) korzystając z **gestów dotykowych** (głaskanie jednym palcem w prawo, co oznacza dalej, lub w lewo – wstecz),
- 2) poprzez **eksplorację ekranu**, czyli przesuwanie palca po ekranie, aby odczytywać jego elementy. Kiedy znajdziemy to, co nas interesuje, podnosimy palec.

Zaznaczony, czyli odczytany element otwieramy **stukając jednym palcem szybko dwa razy w ekran**. Nie musimy celować w konkretny obiekt na ekranie. Ważne, aby przed stuknięciem usłyszeć to, o co nam chodzi. Potem wygodnie stukamy dwa razy w dowolne miejsce, najlepiej w centrum ekranu.

UWAGA! Na każdym ekranie iPhone'a (a ilość ekranów zależy od ilości zainstalowanych aplikacji), na dole znajduje się niezmienny element zwany **Dok** (ostatni

wiersz ikon na dole ekranu). Są to ikony aplikacji, dostępne na każdym ekranie. Zazwyczaj są cztery takie ikony: Telefon, Wiadomości lub E-mail, Safari i Muzyka. O tym, ile i jakie aplikacje są dostępne w obszarze Dok, decyduje użytkownik.

Gesty VoiceOver służące osobie niewidomej do obsługi iPhonea

UWAGA! Opisane gesty wykonujemy na wzbudzonym lub odblokowanym ekranie.

Kiedy tylko naciśniemy przycisk zasilania, ekran pozostaje zablokowany, ale wzbudzi się. Na ekranie blokady mogą być wyświetlane powiadomienia, które również odczytujemy opisanymi niżej gestami.

Przypomnę, że **energiczne przeciągnięcie** palcem czy palcami oznacza **głośnięcie**.

Gesty wykonywane jednym palcem

- **Dotknięcie ekranu jednym palcem** oznacza wybranie i odczytanie elementu na ekranie.
- **Energiczne przeciągnięcie jednym palcem w prawo** (inaczej głośnięcie w prawo) – przejście o element dalej.
- **Energiczne przeciągnięcie jednym palcem w lewo** (inaczej głośnięcie w lewo) – cofnięcie do poprzedniego elementu na ekranie.

- **Energiczne przeciągnięcie jednym palcem w górę lub w dół** – zmiana wybranej wartości – (zobacz dalej: Gest Pokrętła).
- **Przeciągnięcie jednym palcem w dół** oznacza też przejście do następnego elementu nawigacji wybranego gestem pokrętła.
- **Przeciągnięcie jednym palcem w górę** oznacza też przejście do poprzedniego elementu nawigacji wybranego gestem pokrętła.
- **Dwukrotne stuknięcie jednym palcem w ekran** – otwarcie wcześniej odczytanej (czyli zaznaczonej) rzeczy lub aktywowanie pola edycyjnego.

UWAGA! Aby aktywować lub otworzyć rzecz, nie musimy dwa razy stukać w nią, ale w dowolne miejsce na ekranie. Ważne, aby wcześniej ta rzecz była wybrana, czyli odczytana. Wybieramy rzecz, dotykając ekranu jednym palcem lub gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo.

- **Dwukrotne stuknięcie jednym palcem w ekran po uprzednim dotknięciu paska statusu** (wąski pasek prezentujący m.in. informacje o stanie sieci, czas i dane o baterii) – przewija szybko np. długą listę kontaktów lub artykuł czy inny długi tekst na początek.
- **Dwukrotne stuknięcie jednym palcem z zatrzymaniem palca na ekranie** – wyświetla menu kontekstowe.

Gesty wykonywane dwoma palcami

UWAGA! Daną rzecz można aktywować czy otworzyć, kiedy wskażemy ją jednym palcem, a potem, nie odrywając go, dotkniemy ekranu drugim palcem. Jest to

równoznaczne z wybraniem danej rzeczy jednym palcem, a potem stuknięciem jednym palcem dwa razy w ekran.

- **Dwukrotne stuknięcie w ekran dwoma palcami ma kilka działań:**
  - odebranie rozmowy, kiedy iPhone dzwoni (także komunikatory typu Skype),
  - zakończenie rozmowy,
  - włączenie lub wyłączenie ostatnio słuchanych multimediiów (np. muzyka, radio internetowe, audiobook, itp.),
  - rozpoczęcie i zakończenie dyktowania, kiedy kursor jest w polu edycyjnym;
- **dwukrotne stuknięcie dwoma palcami i pozostawienie palców na ekranie** do usłyszenia trzech dźwięków - uruchamia edycję etykiety (szczegóły później),
- **energiczne przeciągnięcie dwoma palcami z góry na dół** – rozpoczęcie czytania od bieżącego miejsca do końca,
- **energiczne przeciągnięcie dwoma palcami z dołu do góry** – powrót do pierwszego elementu na ekranie i rozpoczęcie czytania od początku ekranu do końca,
- **dotknięcie dwoma palcami ekranu podczas czytania** – pauza w czytaniu – zatrzymuje lub wznowia czytanie, jeśli wcześniej je zatrzymaliśmy.

UWAGA! Pauzę możemy zwolnić do momentu zablokowania ekranu. Kiedy już ekran się zablokuje, po jego odblokowaniu trzeba uruchomić czytanie ponownie.

- **szybkie przesunięcie po ekranie dwoma palcami w prawo, w lewo i znów w prawo** lub odwrotnie – powrót do poprzedniego ekranu. Odpowiednik przycisku wróć. Czasem określa się to jako rysowanie dwoma palcami litery Z (jak Zenon) lub odwróconego Z.

Gest pokrętła

To gest również wykonywany dwoma palcami. Jest to coś przypominającego menu kontekstowe z komputera, czy inaczej menu podręczne.

Przykładamy do ekranu lekko oddalone od siebie dwa palce, np. kciuk i wskazujący i wykonujemy nadgarstkiem energiczny ruch przypominający przykręcanie lub odkręcanie śrubki. Zostanie odczytany jakiś element regulacji. Weźmy np. prędkość mowy. Kiedy go słyszymy, to energicznym przeciągnięciem jednym palcem w górę zwiększymy prędkość, a energicznym przeciągnięciem jednym palcem w dół zmniejszymy prędkość mowy. W ten sposób możemy regulować wszystkie inne dostępne w pokrętle wartości.

Gestem pokrętła wybieramy między innymi elementy do nawigowania po tekście, a potem głaszcząc jednym palcem w górę lub w dół, poruszamy się po wybranych elementach nawigacji. (Więcej w rozdziale o nawigacji po tekście.)

Gesty wykonywane trzema palcami

- **Dotknięcie ekranu trzema palcami** – odczytuje informacje o wybranym (zaznaczonym) obiekcie.
- **Stuknięcie trzema palcami dwa razy w ekran** – na przemian wyłącza i włącza mowę.
- **Stuknięcie trzema palcami trzy razy w ekran** – na przemian wyłącza i włącza kurtynę, czyli zaciemnienie ekranu. Telefon dalej działa, ale nic nie wyświetla. Gadżet dla niewidomych, którzy i tak obsługują telefon bezwzrokowo.

- **Stuknięcie trzema palcami cztery razy w ekran** – kopiuje zaznaczony element do schowka.
(Odpowiednik komputerowego Ctrl+C.)

UWAGA! Jeżeli w ustawieniach dostępności włączony jest Zoom, czyli program powiększający, to dwukrotne stuknięcie trzema palcami w ekran powoduje na przemian włączanie i wyłączenie powiększenia. Dopiero trzykrotne stuknięcie trzema palcami włącza i wyłącza mowę, a czterokrotne kurtynę. Kopiowanie wówczas wymaga stuknięcia trzema palcami aż pięć razy.

- **Energiczne przeciągnięcie trzema palcami z prawej do lewej** – pokaże się kolejny ekran iPhone'a z aplikacjami.
- **Energiczne przeciągnięcie trzema palcami z lewej do prawej** – pokaże się poprzedni ekran iPhone'a z aplikacjami.
- **Energiczne przeciągnięcie trzema palcami z dołu do góry** – np. na liście kontaktów, pokaże kolejny ekran z kontaktami, albo w przypadku długiego artykułu, następną jego stronę.

UWAGA! Kiedy przed tym gestem dotkniemy paska statusu (wąski pasek na samej górze ekranu, gdzie jest między innymi prezentowany stan sieci, poziom baterii czy na środku godzina), wyświetli się **Centrum Sterowania**.

- **Energiczne przeciągnięcie trzema palcami z góry na dół** – np. na liście kontaktów, pokaże poprzedni ekran z kontaktami, albo w przypadku długiego artykułu, treść wyżej.

UWAGA! Kiedy przed tym gestem dotkniemy wspomnianego wyżej paska statusu, wyświetli się **Centrum Powiadomień**.

Gesty czterema palcami

- **Dotknięcie czterema palcami na górze ekranu** – zostanie zaznaczony i odczytany pierwszy element na ekranie, czyli jest to szybki powrót do początku.
- **Dotknięcie czterema palcami na dole ekranu** – zostanie zaznaczony i odczytany ostatni element na ekranie, czyli jest to szybki przeskok na koniec.
- **Dwukrotne stuknięcie czterema palcami w ekran** – na przemian włącza i wyłącza **Pomoc VoiceOver**, czyli pomoc programu udźwiękawiającego.

UWAGA! Kiedy Pomoc VoiceOver jest włączona, gesty wykonywane na ekranie niczego nie powodują, tylko iPhone informuje nas, co dany gest oznacza.

Ćwiczenie gestów VoiceOver

Oprócz ćwiczenia gestów w trybie pomocy po dwukrotnym stuknięciu czterema palcami w ekran, możemy też uruchomić **Ćwiczenie VoiceOver**, otwierając kolejno z ekranu głównego: Ustawienia – Dostępność – VoiceOver – Ćwiczenie VoiceOver.

Otworzy się ekran, na którym możemy ćwiczyć wyżej opisane gesty, a iPhone będzie nas informował o tym, co one oznaczają.

Jeśli chcemy wyjść z **Ćwiczenia VoiceOver**, w prawym górnym rogu odszukujemy **przycisk OK** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Ponieważ włączony jest tryb ćwiczenia, **przycisk OK** musimy odszukać eksplorując ekran, czyli przesuając powoli palec w prawy górny róg.

Drobne rzeczy, które warto umieć

Zmiana strony (ekranu) w iPhone

Oprócz wspomnianego wcześniej przeciągania trzema palcami w prawo lub w lewo, stronę możemy zmienić też stosując **regulację**.

- Kiedy ekran jest odblokowany, odszukujemy przed obszarem Dok obiekt odczytywany, np.: **strona jeden z dwa**.
- **Przeciągamy energicznie jednym palcem w górę**, aby przejść do strony następnej lub **jednym palcem w dół**, aby przejść do strony poprzedniej.

UWAGA! Przypomnę, że w iPhonech z przyciskiem naciśnięcie klawisza Dom na odblokowanym ekranie, zawsze przeniesie nas na pierwszą stronę, która jest ekranem głównym.

Wyciszanie dzwoniącego iPhonea

W trakcie dzwonienia naciskamy którykolwiek klawisz głośności lub raz krótko klawisz zasilania. Nie odrzucimy połączenia, ale iPhone przestanie emitować dźwięk dzwonka.

Wyciszanie iPhonea, aby nie dzwonił

Aby wyciszyć, **przesuń suwak wyciszania** (górną lewą krawędź) **w dół**, w kierunku tylnej ściany telefonu – od ekranu.

Aby wyłączyć wyciszenie, **przesuń suwak wyciszania** w kierunku ekranu.

Regulacja głośności dzwonka

Regulacji dokonujemy w **Ustawieniach**.

- Odblokowujemy iPhone'a.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy na ekranie aplikację **Ustawienia** i stukając jednym palcem dwa razy w ekran, otwieramy ją.
- Głaszczemy jednym palcem w prawo, aż znajdziemy pozycję **Dźwięki i haptyka**. Oczywiście stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby ją otworzyć.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukujemy sekcję **Dźwięk dzwonka**, a potem w niej suwak o nazwie **Głośność dźwięku**.
- Ponieważ mamy do czynienia z obiektem, który można regulować, **przeciągamy energicznie jednym palcem w górę**, aby zwiększyć, albo **jednym palcem w dół**, aby zmniejszyć o 10% głośność dzwonka. Po każdym przeciągnięciu usłyszymy fragment dźwięku dzwonka.

UWAGA! Jeśli włączona jest funkcja złagodzenie dźwięku, poczekajmy chwilę, ponieważ na początku dźwięk dzwonka może być przyciszony, kiedy mówi VoiceOver.

- Po ustawieniu głośności, w lewym górnym rogu odszukujemy przycisk o nazwie **Ustawienia – przycisk Wróć** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby powrócić do głównego okna Ustawień.

- Przyciskiem **Dom** lub w iPhonach z Face ID gestem odblokowania ekranu wychodzimy z Ustawień.

UWAGA! Aby po kolejnym otwarciu aplikacji Ustawienia była wyświetlana jej pierwsza, główna strona, możemy zamiast wycofywania się przyciskiem Wróć, wyjść z aplikacji i potem zamknąć ją na ekranie przełączania.

UWAGA! W oknie Ustawień o nazwie Dźwięki i haptyka, poniżej regulacji głośności dzwonka jest pozycja **Zmieniaj przyciskami**. Polecam, aby ta pozycja była wyłączona. Jeśli jest inaczej, to stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby ją wyłączyć. Wówczas naciskając przyciski regulacji głośności nie zmienimy niechcący głośności dzwonka, kiedy będziemy regulować głośność mowy i multimediiów.

Wybór dzwonka

Na opisywanej stronie **Ustawień Dźwięki i haptyka**, w sekcji **Dźwięki i melodie wibracji**, możemy ustawić dzwonek telefonu, dźwięk nadejścia SMS-a, nowej poczty, itp.

- Głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukajmy to, co chcemy zmienić, np. **dźwięk dzwonka**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby go otworzyć. Otworzy się lista dostępnych melodii czy dźwięków.
- Głaszczemy jednym palcem w prawo lub w lewo, aby przeglądać listę dźwięków.
- Stukamy dwa razy jednym palcem w ekran, aby wybrać dźwięk. Usłyszymy go.

- Jeśli dźwięk nam nie odpowiada, głaszcząc jednym palcem w prawo lub w lewo szukamy innego i ponownie stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby go wybrać.
- Jeśli wybraliśmy już dźwięk, z lewej u góry odszukujemy przycisk o nazwie **Dźwięki i haptyka – przycisk Wróć**. Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyjść do poprzedniej, nadrzędnej strony.
- Gestem głaskania w prawo możemy wybrać kolejny element do ustawienia dźwięku, albo znów pierwszym z lewej u góry przyciskiem **wrócić** do głównej strony Ustawień.
- Przyciskiem **Dom** lub odpowiednim gestem w iPhonach z Face ID możemy zamknąć Ustawienia.

Regulacja głośności iPhonea

- Aby zwiększyć głośność mowy i multimediiów, naciśnij, przy włączonym ekranie, z lewej drugi od góry **przycisk zwiększania głośności**.
- Aby zmniejszyć głośność, naciśnij, również na odblokowanym ekranie, trzeci od góry po lewej **przycisk zmniejszania głośności**.

UWAGA! Jako pierwszy z lewej od góry traktujemy suwak wyciszania.

Naciskanie klawiszy głośności podczas trwania rozmowy reguluje głośność połączenia.

Tryb głośnomówiący

Jeśli chcemy, aby iPhone włączył tryb głośnomówiący, oddalmy podczas rozmowy telefon od ucha. Ponowne zbliżenie telefonu do ucha wyłączy tryb głośnomówiący.

UWAGA! Może zdarzyć się, że iPhone nie zareaguje prawidłowo na opisane czynności. Rozwiązaniem może być odblokowanie ekranu i po zbliżeniu telefonu do ucha, ponownie go oddalamy.

Kontenery

Wykonując **gest pokręta**, możemy napotkać pozycję **Kontenery**.

Co to jest? **Kontenerem** można nazwać pewien obszar okna aplikacji, obejmujący jakiś zakres jej danych.

Doskonałym przykładem może tu być aplikacja Telefon. Kiedy jesteśmy na karcie Kontakty, znajdziemy tam trzy obszary zwane kontenerami:

- **główna część okna**, zawierająca listę wszystkich kontaktów, a zaczynająca się od tytułu Kontakty,
- **Indeks sekcji**, za pomocą którego wybieramy literę rozpoczynającą zakres kontaktów,
- **pasek kart**, rozpoczynający się od karty Ulubione.

Jak więc widzimy, dzięki kontenerom możemy szybko przechodzić od obszaru do obszaru. Wyobraźmy sobie bowiem, że mamy 300 kontaktów i jesteśmy na ich początku. Aby przejść do karty Ulubione w obszarze kart na dole ekranu, teoretycznie musielibyśmy 300 razy wykonać gest głaskania jednym palcem

w prawo. Oczywiście możemy posłużyć się eksploracją ekranu, ale... **wybierając pokrętle** pozycję **Kontenery** głaszczemy jednym palcem w dół dwa razy i już jesteśmy na karcie **Ulubione**. Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby ją wybrać. Głaszcząc jednym palcem w prawo przejdziemy do następnych kart: **Ostatnie, Kontakty, Przyciski i Poczta głosowa**.

UWAGA! Kiedy z wykorzystaniem gestu głaskania jednym palcem w dół, przejdziemy do kontenera **Indeks sekcji**, gdzie wybieramy pierwszą literę nazwy kontaktu, musimy **gestem pokrętle** ustawić się w pozycji **Zmiana wartości**. Dopiero wówczas gesty głaskania jednym palcem w dół lub w górę przenoszą nas po literach indeksu, a nie przenoszą kursora do następnego kontenera. Kiedy indeks odnajdujemy eksplorując ekran z jego prawej strony, to od razu można stosować głaskanie w dół i w górę. Zobacz dalej opis [nawiązywania połączenia z osobą zapisaną w kontaktach](#).

Nawiązywanie połączenia z iPhona

Osoba jest zapisana w kontaktach

- Odblokowujemy iPhona.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy ikonę **Telefon** i stukamy jednym palcem szybko dwa razy w ekran. Otworzy się aplikacja Telefon.

Ikone **Telefon** możemy też odnaleźć zazwyczaj w obszarze **Dok** na dole z lewej, używając eksploracji ekranu, czyli poprzez przesuwanie palca po ekranie.

- Na dole ekranu w aplikacji Telefon mamy kilka kart. Na środku, znajduje się karta **Kontakty**.

Użytkownicy iPhonów z fizycznym przyciskiem Dom, znajdą tą kartę zaraz nad tym przyciskiem.

Kładziemy palec na przycisku **Dom**, ale nie naciskamy go, tylko przesuwamy pomału w górę. Znajdziemy zakładkę **Kontakty**.

- Po odnalezieniu karty Kontakty podnosimy palec, a potem stukamy jednym palcem w ekran dwa razy, aby otworzyć **Kontakty**.
- Na liście kontaktów szukamy osoby, do której chcemy zadzwonić. Proponuję dotknąć palcem środek ekranu. Zostanie odczytana nazwa jakiegoś kontaktu.
  - Głaszcząc jednym palcem w prawo odczytujemy następne kontakty, albo głaszcząc jednym palcem w lewo – poprzednie.

UWAGA! Aby przewinąć listę kontaktów do kolejnej strony, można przeciągnąć energicznie po ekranie trzema palcami z dołu do góry. Aby wrócić do poprzedniej strony z kontaktami, przeciągamy energicznie trzema palcami z góry do dołu. iPhone poinformuje nas o tym, jaki zakres kontaktów z ogólnej liczby jest wyświetlany.

- Wtedy można ponownie dotknąć środka ekranu i dalej poszukiwać na danej stronie interesujący nas kontakt.

UWAGA! W szybkim poszukiwaniu interesującego nas kontaktu możemy też posłużyć się obszarem **Indeks sekcji**.

Jest to lista alfabetycznie ułożonych pionowo liter przy prawej krawędzi ekranu.

- Przesuńmy powoli palec w prawą stronę ekranu – i kiedy usłyszymy **Indeks sekcji**, podnosimy palec.
- Teraz głaszczemy jednym palcem energicznie w dół, aby przejść do następnej litery alfabetu, albo w górę – do poprzedniej litery.
- Gest ten (gest regulacji) wykonujemy podobnie energicznie, jak gesty głaskania w prawo i w lewo. Kiedy znajdziemy literę, od której zaczyna się nazwa interesującego nas kontaktu, wykonujemy gest głośnięcia jednym palcem w prawo. Przejdziemy do **listy kontaktów**, gdzie gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo odszukujemy interesujący nas **kontakt**.

UWAGA! Domyślnie iPhone prezentuje kontakty alfabetycznie, sortując je według nazwiska, chociaż najpierw wyświetla imię. Przykład: kontakt o nazwie Zygmunt Adamczyk będzie na początku listy kontaktów, a Anna Żuk na końcu.

- Kiedy odnajdziemy interesujący nas kontakt, stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.
Otworzy się strona z danymi wybranego kontaktu.
- Ponownie głaszczemy jednym palcem w prawo, aby odszukać numer telefonu – i kiedy go słyszymy, stukamy w ekran jednym palcem dwa razy.
Rozpocznie się połączenie.

UWAGA! Połączenie możemy nawiązać również za pomocą **przycisku Połącz**, na ekranie z danymi kontaktu. Przycisk ten odszukujemy gestami głaskania

jednym palcem w prawo lub w lewo. Jeśli nazwie przycisku Połącz towarzyszy numer telefonu, to po stuknięciu jednym palcem dwa razy w ekran, połączenie od razu zostanie nawiązane. Przy pierwszym użyciu tego przycisku ma on nazwę tylko **Połącz** – i kiedy będąc na nim stukniemy dwa razy jednym palcem w ekran, iPhone zapyta, jakiego numeru telefonu czy typu połączenia chcemy użyć. Stosowne menu kontekstowe wyświetla się nawet wtedy, kiedy do kontaktu przypisany jest jeden numer. Domyślnie zaznaczona jest propozycja z nazwą telefonu i numerem (np. komórka i jej numer). Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Połączenie rozpocznie się, a nasz wybór zostanie przez iPhone zapamiętany i następnym razem nie padnie pytanie o numer telefonu, ale po stuknięciu w przycisk Połącz, od razu będzie wybierany numer.

- Połączenie kończymy stukając w ekran dwoma palcami dwa razy.

Powrót do listy kontaktów

Po zakończeniu połączenia, albo kiedy chcemy wybrać inny kontakt, musimy wrócić do listy kontaktów, wychodząc z danych otwartego kontaktu.

Do powrotu na poprzedni ekran, w tym przypadku zamknięcie danych kontaktu i powrót do listy kontaktów, służy przycisk znajdujący się w lewym górnym rogu ekranu, trochę poniżej informacji o stanie sieci komórkowej, które wyświetlają się na pasku statusu. Możemy go więc odszukać eksplorując ekran jednym palcem lub cierpliwie głaszcząc wstecz, czyli gestem głaskania jednym palcem w lewo. Możemy też dotknąć górnej części ekranu

czterema palcami jednocześnie. Gest ten powoduje zaznaczenie pierwszego elementu na ekranie. W naszym przypadku poszukiwanego przycisku **Kontakty – przycisk Wróć**.

Kiedy odnajdziemy ten przycisk, stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Wrócimy do listy kontaktów.

UWAGA! Opisane postępowanie z powrotem do poprzedniego ekranu dotyczy również aplikacji **Ustawienia** i wielu innych, które mają podobny schemat nawigacji, np. **Interia**, gdzie po przeczytaniu artykułu odszukujemy **przycisk Wstecz**, aby wrócić do listy artykułów.

Aby wyjść z aplikacji **Telefon**, naciskamy klawisz **Dom** lub w iPhonach z Face ID wykonujemy stosowny gest.

Pamiętajmy jednak, że aplikacja będzie dalej pracować w tle i po jej ponownym otwarciu, pokaże się ekran, na którym opuściliśmy aplikację **Telefon**.

Połączenie można też nawiązać, korzystając z funkcji sterowania głosowego

- Naciskamy i przytrzymujemy długo przycisk **Dom** lub w nowszych modelach **przycisk boczny** (przycisk zasilania), aż usłyszymy dźwięk, któremu towarzyszy ekran **sterowania głosowego**.
- Mówimy: **Zadzwoń** lub **Zadzwoń do** – i dodajemy nazwę kontaktu, który mamy zapisany.

- Po chwili powinniśmy usłyszeć: **łączę z** – i tu padnie wypowiedziana nazwa kontaktu.

UWAGA! Nazwę musimy mówić w mianowniku, tak jak jest zapisana w kontaktach. Jeżeli dla danego kontaktu mamy zanotowane kilka numerów telefonu, np. komórkowy i dom, to iPhone zapyta, z jakim numerem chcemy się połączyć. Wtedy, po usłyszeniu sygnału dźwiękowego, odpowiadamy np.: komórka – i nastąpi połączenie z telefonem komórkowym.

Korzystając z funkcji głosowego sterowania pamiętajmy o dobrej dykcji i wyraźnej wymowie. Jeśli będziemy znajdować się w głośnym otoczeniu, może to powodować złe rozpoznawanie naszej mowy.

Jeżeli iPhone wypowie nie ten kontakt, który chcieliśmy, a co za tym idzie, zacznie się z nim łączyć, to szybko stuknijmy dwoma palcami dwa razy w ekran, co zakończy połączenie.

UWAGA! Domyślnie po przytrzymaniu dłużej przycisku **Dom** lub w nowszych modelach przycisku **Zasilania** na odblokowanym ekranie, iPhone uruchamia **asystentkę Siri**. Niestety nie obsługuje ona jeszcze języka polskiego.

Aby po dłuższym wciśnięciu przycisku Dom czy też zasilania uruchomiło się **Klasyczne sterowanie głosowe**, które działa po polsku, należy to ustawić otwierając kolejno: **Ustawienia** – **Dostępność** – **przycisk Początek**. Tu trzeba gestem głaskania jednym palcem w prawo odnaleźć **Klasyczne sterowanie głosowe** i zaznaczyć je stukając jednym palcem dwa razy w ekran. Na tym samym ekranie niżej mamy też **wybór języka**. Kiedy go odnajdziemy i otworzymy pierwotnie ustawiony język, odszukujemy polski i wybieramy go stukając jednym palcem dwa razy w ekran.

Potem wychodzimy używając przycisku, którego nazwa kończy się słowem **Wróć** – przycisk w lewym górnym rogu. Niestety zazwyczaj wybór języka trzeba powtórzyć. Musimy ponownie wejść na listę języków i znów wybrać polski. Oczywiście, jeśli wyświetla się inny.

Po dokonaniu tych zmian, kilka razy wybierzmy z lewej u góry przycisk, którego nazwa się kończy słowem **Wróć**, aby wyjść do głównego okna ustawień. Możemy też zamknąć **Ustawienia** na ekranie przełączania – i wtedy nie musimy wracać do początku ustawień.

(O zamykaniu aplikacji na ekranie przełączania będzie później.)

Łączenie z numerem, którego nie ma w kontaktach

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Otwieramy aplikację **Telefon**.
- Na dole ekranu aplikacji Telefon mamy kilka kart. Odszukujemy czwartą z nich – **Przyciski**.
  - Posiadacze modeli z przyciskiem mogą skorzystać z przycisku **Dom**, przesuwając palec w górę na kartę **Kontakty**, a potem gestem głośnięcia jednym palcem w prawo odnajdziemy kartę **Przyciski**.
- Stukamy jednym palcem w ekran dwa razy, aby otworzyć **Przyciski**.

Otworzy się ekran, który niemal w całości jest wypełniony klawiaturą telefonu. Od góry mamy **przyciski: 1, 2, 3**, a potem **4, 5, 6**, w trzecim wierszu **7, 8, 9**, a niżej **gwiazdkę, 0 i krzyżyk**. Pod przyciskiem 0 znajduje się klawisz „**zielonej słuchawki**”, służący do nawiązania połączenia. Na prawo od

niego, czyli na końcu, jest **przycisk Usuń**, który służy do ewentualnego usunięcia błędnie wprowadzonej cyfry.

- Kiedy w iPhonie mamy włączone tak zwane wpisywanie bezwzrokowe, numer telefonu możemy wpisać na dwa sposoby:
  - 1) poprzez **eksplorowanie ekranu** odszukujemy cyfrę i **podnosimy palec** – cyfra zostanie wpisana, co jest potwierdzone jej ponownym wypowiedzeniem,
  - 2) możemy też stosować **gest głaskania jednym palcem w prawo i w lewo**, a kiedy odszukamy właściwą cyfrę, **stukamy jednym palcem dwa razy w ekran**.

UWAGA! Jeśli nie jest ustawione wpisywanie bezwzrokowe, to po odnalezieniu cyfry, także poprzez eksplorowanie, po podniesieniu palca nie zostanie ona wpisana, więc stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wpisać cyfrę.

- Jeśli się pomylimy, to na końcu klawiatury jest **przycisk Usuń**. Każde dwukrotne stuknięcie jednym palcem w ekran po jego odnalezieniu, czy też podniesienie z niego palca przy wprowadzaniu bezwzrokowym, usunie jedną wpisaną cyfrę.

Przycisk **Usuń** możemy oczywiście znów odszukać eksplorując jednym palcem ekran, albo głaszcząc jednym palcem cierpliwie w prawo, albo też dotykając czterema palcami u dołu ekranu (nieco ponad przyciskiem Dom w iPhonach z tym przyciskiem), bo jest to ostatni element na stronie.

- Kiedy numer będzie wpisany poprawnie, odszukujemy na dole ekranu, jakieś 2 centymetry nad przyciskiem Dom lub 2 centymetry od dolnej krawędzi ekranu, przycisk **Połącz** („zielona słuchawka”), a potem stukamy jednym palcem dwa

razy w ekran.

Rozpocznie się nawiązywanie połączenia.

UWAGA! Przycisk nawiązywania połączenia możemy też odnaleźć gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo. Nawet przy włączonym wpisywaniu bezwzrokowym, wymaga on dwukrotnego stuknięcia jednym palcem w ekran, aby go aktywować. Samo podniesienie z niego palca nie wystarczy.

Nawiązywanie połączenia z osobą z listy Ulubionych

- Otwieramy aplikację **Telefon**.
- Na dole ekranu odszukujemy pasek kart. W iPhonach z przyciskiem Dom, możemy łatwo odnaleźć kartę **Kontakty**.
- Gestem głaskania jednym palcem w lewo, od karty kontakty, odszukujemy kartę **Ulubione**.

Korzystając z kontenerów, również łatwo znajdziemy zakładkę Ulubione. Jest ona pierwsza z lewej na liście zakładek.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować kartę **Ulubione**.
- Proponuję dotknąć jednym palcem mniej więcej środka ekranu – i głaszcząc jednym palcem w prawo lub w lewo odszukać interesujący nas kontakt.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.
Rozpocznie się połączenie.

UWAGA! Lista **Ulubione** nie jest ułożona alfabetycznie jak Kontakty, ale w kolejności dodawania do Ulubionych.

Kolejność tę możemy też swobodnie zmieniać, edytując Ulubione.

Jak zauważymy, na liście **Ulubionych** nie otwierają się dane kontaktu, ale od razu nawiązujemy połączenie.

Nawiązywanie połączenia z wykorzystaniem listy Ostatnie (czyli rejestr połączeń)

- Otwieramy aplikację **Telefon**.
- Odszukujemy któryś z przycisków na karcie.
- Głaszczemy jednym palcem w lewo lub w prawo do karty **Ostatnie**.

Uwaga! Kierunek głaszkania zależy od tego, którą kartę znajdziemy. Przypomnę ich kolejność: Ulubione, Ostatnie, Kontakty, Przyciski i Poczta głosowa.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować kartę Ostatnie.
- Polecam dotknąć jednym palcem środek ekranu. Zostanie odczytany jakiś kontakt oraz informacja: czy było to połączenie wychodzące, przychodzące czy też nieodebrane oraz czas połączenia.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo (czyli dalej) lub w lewo (czyli wstecz), przeglądamy listę połączeń. iPhone odczytuje status każdego połączenia.
- Stukając jednym palcem dwa razy w ekran, nawiążemy połączenie z odczytanym kontaktem.

UWAGA! Jeśli nie odbierzemy połączenia, na ikonie aplikacji Telefon pojawi się cyfra 1 na małym czerwonym

kółeczku, a po odnalezieniu tej ikony, będzie ona odczytana: „telefon, jedna nowa rzecz”. Oczywiście, kiedy mamy więcej nieodebranych połączeń, cyfra będzie większa. To oznaczenie ikony telefonu znika, kiedy odwiedzimy w aplikacji Telefon kartę Ostatnie. Nie musimy usuwać nieodebranych połączeń, ani na nie odpowiadać. Wystarczy wyświetlić kartę Ostatnie, a etykieta powiadomienia o nieodebranych połączeniach zniknie.

Kończenie, odbieranie i odrzucanie połączenia na iPhone

Kończenie połączenia na iPhone

- Aby zakończyć połączenie, należy **stuknąć dwoma palcami dwa razy w ekran**.

UWAGA! Jeżeli nasz rozmówca pierwszy skończy rozmowę, to dwukrotne stuknięcie dwoma palcami w ekran może spowodować uruchomienie ostatnio używanych multimediiów, czyli muzyki lub radia internetowego, albo odtwarzacza książek. Wówczas ponownie stukamy dwoma palcami dwa razy, aby zatrzymać odtwarzanie. Czasem gest zatrzymania nie zadziała. Wówczas blokujemy ekran i odblokowujemy go, a dopiero potem dwukrotnie stukamy dwoma palcami.

Odbieranie połączenia na iPhone

- Kiedy słyszymy dźwięk dzwonka, aby odebrać połączenie, należy **stuknąć dwoma palcami szybko dwa razy w ekran**.

Odrzucanie połączenia na iPhone

- Kiedy iPhone dzwoni, należy nacisnąć szybko dwa razy **przycisk zasilania**.

Zarządzanie kontaktami

Dodawanie osoby do kontaktów

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Otwieramy aplikację **Telefon**.
- Otwieramy kartę **Kontakty**.
- Z prawej u góry odszukujemy przycisk **Dodaj** i stukamy dwa razy jednym palcem w ekran, aby rozpocząć dodawanie kontaktu.

Przycisk ten możemy odnaleźć też, dotykając najpierw jakiegoś kontaktu na środku ekranu, a potem głaszcząc jednym palcem w lewo, cofamy się do przycisku **Dodaj**. Możemy też dotknąć czterema palcami u góry ekranu, aby zaznaczyć tytuł **Kontakty** i przeciągnąć jednym palcem w prawo.

- Kursor będzie w polu tekstowym **Imię**. Możemy wpisywać dane ręcznie z klawiatury lub poddyktować.
(Opis korzystania z klawiatury i dyktowania znajduje się dalej.)
- Po wpisaniu imienia, w prawym dolnym rogu ekranu znajdujemy ostatni przycisk na klawiaturze, o nazwie **Return** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

UWAGA! Przycisk ten, mimo stosowania wpisywania bezwzrokowego, które polega na podnoszeniu palca z litery jaką chcemy wpisać, wymaga dwukrotnego stuknięcia jednym palcem w ekran.

- Kursor przejdzie do kolejnego pola o nazwie **Nazwisko** – i jeśli chcemy je wpisać, dyktujemy je lub wprowadzamy z klawiatury.
- Znowo odszukujemy na klawiaturze przycisk **Return** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, jeśli chcemy wypełnić pole Firma.
- Jeśli tego lub któregośkolwiek pola nie chcemy wypełniać, dotykamy jednym palcem telefonu mniej więcej w połowie wysokości ekranu lub wyżej, czyli ponad klawiaturą.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo, przechodzimy do przycisku **Dodaj telefon**.
- Będąc na przycisku **Dodaj telefon**, stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Pojawi się klawiatura z cyframi. Klawiatura sięga jednej trzeciej wysokości ekranu od dołu, podobnie jak klawiatura QWERTY, ale zamiast liter, są na niej tylko duże prostokątne klawisze z cyframi, a na końcu, po cyfrze 0, klawisz Usuń, na wypadek poprawiania źle wpisanego znaku. Wpisujemy numer telefonu.
- Jeśli mamy taką potrzebę, to po wpisaniu numeru telefonu dotykamy ekranu jednym palcem ponad klawiaturą, czyli

powiedzmy w połowie ekranu lub wyżej – i głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukujemy **inne pola**, które chcemy wypełnić, albo przyciski dodające kolejne pola tekstowe. Każde pole tekstowe musimy uaktywnić, stukając jednym palcem dwa razy w ekran. Podobnie aktywujemy oczywiście przyciski.

UWAGA! Po dodaniu numeru telefonu możemy odszukać poprzedzającą go etykietkę (domyślnie komórka) – i stukając jednym palcem dwa razy w ekran, otworzymy menu, w którym głaszcząc jednym palcem w prawo lub w lewo, możemy odszukać interesującą nas nazwę etykiety. Wybieramy ją, stukając jednym palcem dwa razy w ekran. Etykieta jest przed, czyli na lewo od numeru telefonu. Ustawianie właściwej etykiety dla danego numeru przyda się szczególnie wtedy, kiedy dla danego kontaktu notujemy kilka numerów telefonów.

- Kiedy wypełniliśmy wszystkie interesujące nas pola i chcemy zapisać kontakt, odszukujemy z prawej na górze przycisk **OK** i stukamy dwa razy jednym palcem w ekran. Powrócimy do listy kontaktów.

Oczywiście przycisk **OK** możemy odnaleźć poprzez eksplorację jednym palcem lub gestem głaskania w lewo, ale po uprzednim dotknięciu jakiegoś elementu ekranu ponad klawiaturą, czyli np. w połowie wysokości ekranu.

UWAGA! Dodając kontakt, możemy wpisać też kolejne numery telefonu, adres e-mail czy też adres zamieszkania, jakiś komunikator i wiele innych informacji. Nawet datę urodzenia, aby potem iPhone przypominał w dniu urodzin o wykonaniu telefonu do jubilat.

Edytowanie kontaktu

Każdy zapisany kontakt możemy edytować. Musimy rozpocząć od wyświetlenia danych kontaktu, postępując jak w przypadku nawiązywania połączenia. Kiedy już kontakt jest otwarty, w jego prawym górnym rogu odszukujemy przycisk **Edytuj** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Po włączeniu edycji mamy ekran podobny do dodawania kontaktu, tylko że pewne dane są już wpisane. Możemy je korygować lub usuwać, czy dodawać inne dane.

Po zakończeniu edycji, podobnie jak przy dodawaniu kontaktu, w prawym górnym rogu ekranu odszukujemy przycisk **OK**. Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby zapisać zmiany.

Dodawanie osoby do listy Ulubionych

Korzystając z wcześniejszego opisu, prowadzącego do nawiązywania połączenia z osobą z Kontaktów, otwieramy interesujący nas kontakt.

- Stosując gest głaskania jednym palcem w prawo, odszukujemy polecenie **Do Ulubionych**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Otworzy się lista możliwych rzeczy do dodania.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukujemy **Połącz** (i tu padnie nazwa telefonu).
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby dodać czynność dzwonienia do tego kontaktu do Ulubionych.
- Z lewej u góry odszukujemy **Kontakty – przycisk Wróć**.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wrócić do listy kontaktów.
- Wychodzimy z aplikacji Telefon:
  - w modelach z przyciskiem naciskamy przycisk **Dom**,
  - w iPhonach z Face ID wykonujemy **gest przeciągnięcia od dolnej krawędzi ekranu**.

UWAGA! W Ulubionych umieszczamy nie tyle kontakt, co czynność związaną z danym kontaktem. Po wybraniu Do Ulubionych, pokaże się lista czynności, jakie możemy szybko wykonywać z listy Ulubione. Zazwyczaj jednak chcemy nawiązywać połączenie, chociaż możemy dodać też pisanie wiadomości SMS, albo połączenie wideo, czy np. połączenie w aplikacji WhatsApp, jeśli ją posiadamy, itp.

Usuwanie kontaktu

- Edytujemy kontakt.
- Odszukujemy przycisk **Usuń kontakt**.

UWAGA! Przycisk Usuń kontakt jest na końcu danych kontaktu. Dlatego, aby szybko go odnaleźć polecam:

- odszukać na dole ekranu pasek kart. Można to zrobić za pomocą eksploracji lub z zastosowaniem kontenerów,
- głaszcząc w lewo wychodzimy z paska kart na pierwszy przed nim przycisk Usuń kontakt;
- Aktywujemy przycisk Usuń kontakt **stukając jednym palcem dwa razy w ekran**.
- Pojawi się komunikat z pytaniem o potwierdzenie czynności. Domyślnie zaznaczony jest przycisk **Usuń kontakt**. Stukamy

- jednym palcem, jeśli chcemy go usunąć. Wrócimy do listy kontaktów.
- Gdybyśmy chcieli zrezygnować z usuwania, to głaszczemy jednym palcem w prawo i stukamy jednym palcem w ekran na przycisku **Anuluj**.
    - W lewym górnym rogu odszukujemy ponownie przycisk **Anuluj** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyjść z edycji kontaktu.
    - Znow w lewym górnym rogu odszukujemy, tym razem przycisk o nazwie **Kontakty – przycisk Wróć**. Wrócimy do listy kontaktów.
  - Wychodzimy z aplikacji Telefon.

Pisanie z użyciem udźwiękowania

Na iPhone piszemy z użyciem klawiatury ekranowej, która pojawia się na dole ekranu i zajmuje około jednej trzeciej jego wysokości. Klawiatura pojawi się, kiedy aktywujemy pole edycyjne. Oznacza to, że kiedy odnajdziemy pole edycyjne, musimy stuknąć jednym palcem dwa razy w ekran. Usłyszymy „Punkt wstawiania na początku”, a do pola zostanie wstawiony kursor. Kolejne stuknięcie wywoła komunikat „Punkt wstawiania na końcu”. W pustym polu edycyjnym nie ma to jednak znaczenia. Po prostu stukanie jednym palcem w ekran, kiedy jesteśmy w polu edycyjnym, przenosi kursor na początek lub koniec.

Pisanie z użyciem udźwiękowania VoiceOver polega na tym, że przesuwamy palec po wyświetlonej na dole ekranu klawiaturze – i kiedy usłyszymy interesującą nas literę, podnosimy palec. Litera

zostanie wpisana, co zostanie oznajmione jej odczytaniem po raz drugi (pierwszy jest wtedy, kiedy na nią trafimy przesuwając palec po ekranie). Dzieje się tak wtedy, kiedy mamy włączone **pisanie bezwzrokowe**.

Kiedy jest włączone **pisanie standardowe**, to po odnalezieniu litery na klawiaturze, należy stuknąć jednym palcem dwa razy w ekran, dokładnie tak, jakbyśmy chcieli coś otworzyć. Dopiero wtedy litera zostanie wpisana.

To, jaki tryb wpisywania jest włączony, poznamy choćby po podniesieniu palca z klawiatury. Jeśli drugi raz nie słyszymy tej litery, to znaczy, że się nie wpisała i najprawdopodobniej jest ustawiony standardowy tryb wpisywania.

Litery na klawiaturze, szczególnie w standardowym trybie wpisywania, możemy też wyszukiwać gestem głaskania w prawo i w lewo.

UWAGA! Klawiatura wyświetlana na ekranie telefonu ma **układ QWERTY**, dokładnie taki, jak w komputerze.

- Jeśli chcemy wpisać **dużą literę**, to najpierw z lewej (blisko krawędzi ekranu), drugi wiersz od dołu, wybieramy **Shift**, a dopiero potem literę.
- Jeśli chcemy uzyskać **polski znak**, np. **ą**, to po najechaniu palcem na literę A, pozostawiamy palec bez ruchu przez 2–3 sekundy, aż pojawią się **znaki zamienne**. Dalej, nie odrywając palca od ekranu, przesuwamy palec lekko w prawo, aż usłyszymy **ą**. Wtedy podnosimy palec, a litera **ą** zostanie wpisana.

UWAGA! Przesuwamy palec tylko nieznacznie, bo dalej są inne znaki zamienne z innych języków.

Jeśli chcemy napisać literę ł (jak Łukasz), to po odnalezieniu litery L na klawiaturze, czekamy kilka sekund, aż ukażą się **znaki zamienne** i przesuwamy tym razem palec lekko w lewo. A kiedy usłyszymy ł, podnosimy palec.

Opisany sposób dotyczy trybu **pisania bezwzrokowego**. W trybie **pisania standardowego**, po wyświetleniu znaków zamiennych, trzeba gestem głaskania znaleźć interesujący nas znak i stuknąć dwa razy jednym palcem w ekran.

Generalnie, polskie znaki pisane z lewej strony klawiatury, po wyświetleniu dodatkowych znaków, wymagają przesunięcia delikatnie palca w prawo, a te pisane z prawej strony – w lewo. Chodzi o to, że lista dodatkowych znaków wyświetla się w stronę przeciwną od położenia litery, aby zmieściła się na ekranie.

- Jeśli chcemy wpisać **cyfry** lub **znaki interpunkcyjne**, czy inne **znaki specjalne**, to na klawiaturze w jej lewym dolnym rogu musimy odnaleźć przycisk o nazwie **Cyfry**. Po podniesieniu palca w trybie wpisywania bezwzrokowego, na klawiaturze pojawią się inne znaki, a wśród nich w pierwszym wierszu u góry będą **cyfry od 1 do 9 – i 0**. Niżej będą **znaki specjalne**, a w miejscu klawisza **Shift** przycisk **Symbole**. Wyświetla on **znaki specjalne**. W lewym dolnym rogu będzie tym razem klawisz **Litery**, służący do powrotu do standardowej klawiatury QWERTY.
- Na prawo od klawisza przełączającego między literami i cyframi, jest klawisz **Emoji**. Powoduje on wyświetlenie na klawiaturze różnych buziek, symbolizujących emocje.

- W prawym dolnym rogu klawiatury jest przycisk **Return**, który jest odpowiednikiem windowsowego **Entera**. Mimo włączonego trybu pisania bezwzrokowego, wymaga on zawsze stuknięcia jednym palcem dwa razy w ekran, po jego uprzednim wskazaniu.
- Nad przyciskiem Return, z prawej strony klawiatury, znajduje się klawisz **Usuń**. Po podniesieniu z niego palca w trybie pisania bezwzrokowego, zostanie skasowany jeden znak wstecz.

UWAGA! Więcej o kasowaniu tekstu w rozdziale o edytowaniu tekstu.

To, co mamy napisać, zdecydowanie łatwiej jest jednak podyktować.

Dyktowanie w iPhone

Dyktowanie z powodzeniem może zastąpić żmudne pisanie za pomocą klawiatury ekranowej. Jest ono możliwe w każdym polu tekstowym, czy inaczej edycyjnym, o ile mamy dostęp do internetu. Wystarczy oczywiście, aby było włączone korzystanie z danych komórkowych. Nie koniecznie musi to być połączenie przez Wi-Fi.

- Odszukujemy na ekranie **pole tekstowe** (inaczej edycyjne) gestem głaskania lub poprzez eksplorowanie ekranu.
- Kiedy słyszymy jego nazwę, aktywujemy to pole, czyli miejsce, gdzie chcemy coś wpisać, stukając dwa razy jednym palcem w ekran.

W ten sposób wprowadzamy w to pole kursor, a klawiatura się „wysunie”.

- Stukamy dwukrotnie dwoma palcami w ekran iPhone'a. Usłyszymy dźwięk, wtedy mówimy to, co ma być wpisane.
- Po wypowiedzeniu tego co ma być wpisane, znów stukamy dwoma palcami dwa razy w ekran, aby zakończyć dyktowanie.
- Czekamy, aż iPhone odczyta to, co wpisał. To, jak szybko usłyszymy wpisany tekst, zależy od jego długości, ale też od jakości połączenia internetowego, które jest przecież niezbędne do dyktowania.

UWAGA! Dyktowanie możemy również zainicjować z klawiatury, gdzie znajduje się **Przycisk dyktowania**. Jest on na lewo od **Spacji**. Ale mimo stosowania wpisywania bezwzrokowego, wymaga on, podobnie zresztą jak Return, dwukrotnego stuknięcia jednym palcem w ekran. Skoro mamy jednak uruchamiający dyktowanie gest dwukrotnego stuknięcia dwoma palcami, to szukanie tego przycisku nie jest konieczne.

Przy dyktowaniu dłuższych tekstów mówimy również znaki interpunkcyjne typu: przecinek, kropka czy znak zapytania, itp. Polecam też dyktować fragmentami, np. po zdaniu. Wtedy możemy posłuchać, czy tekst jest poprawnie wpisany i ewentualnie od razu skorygować go, a dopiero potem, po ustawieniu kursora na końcu tekstu (jednym palcem dwa razy w ekran), kontynuujemy dyktowanie.

Edytowanie tekstu

Umiejętność edytowania tekstu jest przydatna szczególnie podczas dyktowania, kiedy to możemy poprawić pojawiające się niedoskonałości.

Usuwanie tekstu

- Jeśli chcemy skasować źle wpisany znak, z prawej strony klawiatury, w drugim rzędzie od dołu, odszukujemy przycisk **Usuń** i podnosimy palec, kiedy stosujemy wpisywanie bezwzrokowe, albo stukamy dwa razy jednym palcem w ekran, aby usunąć jeden znak.
- Jeśli po odszukaniu przycisku **Usuń** stukniemy jednym palcem dwa razy w ekran i pozostawimy palec na ekranie dłuższy czas, to rozpocznie się szybkie usuwanie tekstu. Trzeba być przy tym ostrożnym, jeśli chcemy usunąć tylko fragment, bo im dłużej trzymamy palec na ekranie, tym kasowanie jest szybsze. Najpierw pojedyncze litery, potem wyrazy, aż wreszcie całe wiersze. Jest to dobry sposób na usunięcie całego wpisu w polu tekstowym. Cursor nie wyjdzie z danego pola do poprzedniego. Koniec kasowania oznajmiany jest charakterystycznym dźwiękiem dotarcia do granicy.
- Jeśli chcemy usunąć wszystko, to lepszym sposobem może być wyjście z klawiatury przez dotknięcie jakiegoś elementu nad nią, czyli powiedzmy w połowie wysokości ekranu lub wyżej i odszukanie pola edycyjnego z niewłaściwym wpisem za pomocą gestu głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo. Kiedy odnajdziemy interesujące nas pole, uaktywniamy je, stukając jednym palcem dwa razy w ekran.

Teraz gestem głaskania jednym palcem w prawo przechodzimy dalej i możemy napotkać przycisk **Wymaż wszystko**.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby usunąć cały wpis. Przycisku Wymaż Wszystko nie ma w polu edycyjnym służącym do pisania SMS-a czy wiadomości e-mail.

Poruszanie się po tekście

Czasem jesteśmy zmuszeni, szczególnie przy pisaniu SMS-ów za pomocą funkcji dyktowania, do poprawienia tylko jakiegoś niewielkiego fragmentu i nie opłaca się usuwać dłuższego tekstu. Musimy tylko przesunąć kursor we właściwe miejsce, aby coś dopisać lub usunąć.

- Będąc w polu tekstowym, stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, a kursor za każdym takim podwójnym stuknięciem przeskoczy na początek lub koniec tekstu.
- Pozostając w polu tekstowym, wykonujemy **gest pokrętła** aż usłyszymy **znaki**, **wyrazy** lub **wiersze**, w zależności od tego o jakie elementy chcemy się przemieszczać.
- Jeśli wybraliśmy wyrazy i przeciągniemy energicznie (gest głośnięcia) jednym palcem w górę, to cofniemy się w tekście o jeden wyraz. Kiedy przeciągniemy jednym palcem w dół, przesuniemy się o jeden wyraz dalej.

Analogicznie przenosimy kursor wpisywania o jeden znak lub wiersz. Wszystko zależy od wybranej gestem pokrętła opcji.

UWAGA! Pamiętajmy, że VoiceOver w iPhone'ie odczytuje znak, wyraz czy wiersz który mijamy. Jeśli więc chcemy skasować jakąś literę, to musimy gestem głośnięcia w dół minąć ją, a potem wybrać z klawiatury przycisk Usuń.

Gestem głośnięcia w górę też zostanie odczytany interesujący nas znak, ale kursor stanie przed literą i wówczas niechcący skasujemy znak wcześniejszy. Aby tego uniknąć, trzeba przeciągnąć jednym palcem w dół, by minąć ten znak, który zostanie ponownie odczytany. Czyli zawsze kasowane będzie to co słyszemy po geście przeciągnięcia jednym palcem w dół.

Analogicznie należy rozumieć poruszanie się po wyrazach. Jeśli gestem przeciągnięcia w dół odczytamy wyraz, to kursor będzie stał za wyrazem. Kiedy przeciągniemy jednym palcem w górę to kursor ustawi się przed wyrazem.

Dopisując jakieś słowa, pamiętajmy o postawieniu spacji na początku i końcu, aby niechcący nie połączyć go z już wpisanym tekstem. Najwyżej, jeśli będziemy nieuważni, wstawimy dwie spacje pomiędzy słowami.

Gestem pokrętła możemy wybrać również takie pozycje, jak: nagłówki czy łącza. Wówczas przeciągnięcie jednym palcem w dół powoduje przejście do następnego nagłówka czy łącza, a przeciągnięcie jednym palcem w górę, do poprzedniego tego typu obiektu.

W ten sposób bowiem, po wyrazach czy literach, możemy odczytywać również otrzymane SMS-y, wiadomości e-mail czy dowolne inne teksty, jeśli chcemy np. poznać pisownię czy dokładnie zrozumieć treść.

Polecenia zaznaczania, kopiowania, wklejania, itp.

Kiedy znajdujemy się w **polu edycyjnym**, gestem pokrętła znajdziemy polecenie **Edycja**, a w nim opcje:

- **Cofnij**, kiedy pole edycyjne jest puste,
- **Cofnij**, **Zaznacz wszystko** i **Zaznacz**, kiedy w polu edycyjnym coś już jest wpisane,
- **Wklej i inne**, kiedy wcześniej coś skopiowaliśmy,
- **Kopiuj**, **Powiedz**, **Cofnij**, **Udostępnij**, **Sprawdź** i **Wytnij**, kiedy tekst zostanie wcześniej zaznaczony.

W **polach edycyjnych**, ale i np. **podczas czytania treści w internecie** czy **wiadomości e-mail**, itp. oprócz polecenia **Edycja** w menu pokrętła znajdziemy też polecenie **Wybór tekstu**, a w nim opcje:

- **zaznaczenie strony**,
- **wybór linii**,
- **wybór wyrazu**,
- **wybór znaku**,
- **zaznacz wszystko**.

Najpierw gestem pokrętła wybieramy interesujące nas polecenie **Edycja** lub **Wybór tekstu**. A potem głaszcząc w górę lub w dół wybieramy opcję.

W przypadku polecenia **Wybór tekstu**, po wybraniu opcji, **gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo** zaznaczamy interesujący nas fragment. W przypadku polecenia **Edycja**, wybraną opcję zatwierdzamy **stukając jednym palcem dwa razy w ekran**.

Przykładowa procedura kopiowania i wklejania fragmentu tekstu

- korzystając z umiejętności poruszania się po tekście, odszukujemy miejsce, od którego chcemy rozpocząć zaznaczanie,
- **gestem pokręta** ustawiamy np. polecenie **Wybór tekstu**,
- **gestem głaskania w górę** lub **w dół** wybieramy opcję o jaki element chcemy zaznaczać tekst, np. **wybór linii**,
- **głaszczemy jednym palcem w prawo** jeśli chcemy zaznaczyć bieżącą i następne linie,
- **gestem pokręta** wybieramy polecenie **Edycja**,
- **gestem głaskania w górę** lub **w dół** odszukujemy opcję **Kopiuj**,

UWAGA! Dwa powyższe kroki można zastąpić gestem **stuknięcia trzema palcami cztery razy w ekran**. Jeśli włączona jest funkcja Zoom, to musimy stuknąć trzema palcami nawet pięć razy.

- przechodzimy do pola edycyjnego, gdzie chcemy wkleić skopiowany fragment tekstu,
- **stukamy jednym palcem dwa razy w ekran**, aby wprowadzić kursor w pole edycyjne,
- **gestem pokręta** wybieramy polecenie **Edycja**,
- **głaszcząc w górę** lub **w dół** odszukujemy opcję **Wklej**,
- **stukamy jednym palcem dwa razy w ekran**.

Tekst zostanie wklejony.

UWAGA! Jeśli chcemy wyciąć czy skopiować cały tekst, to możemy posłużyć się wyłącznie poleceniem **Edycja** i z niego wybrać opcję **Zaznacz wszystko**.

SMS-y na iPhone

SMS-y na iPhone wyświetlane są w aplikacji **Wiadomości**.

Wymiana SMS-ów z jedną osobą przypomina konwersację i nazywana jest rozmową. Raz nasza wiadomość, a raz od kogoś.

Odczytywanie SMS-a

To najprostsza czynność.

SMS jest też wyświetlany na zablokowanym ekranie, jako powiadomienie. Wystarczy wzbudzić ekran i wskazać wyświetlaną treść, a zostanie ona odczytana.

- **Naciskamy przycisk zasilania**, aby wzbudzić ekran. Będzie wyświetlany ekran blokady.
- **Dotykamy jednym palcem środka ekranu**, albo **gestem głaskania jednym palcem w prawo** odszukujemy powiadomienie o odebranym SMS-ie. Treść SMS-a zostanie odczytana. Ale jeśli będzie on długi, to usłyszymy tylko jego fragment. Wówczas musimy otworzyć aplikację Wiadomości i tam odczytać SMS w całości.
- Można np. **stuknąć jednym palcem dwa razy w ekran**, kiedy wiadomość jest odczytywana na zablokowanym ekranie. Otworzy się aplikacja Wiadomości.

UWAGA! Jeśli stosujemy blokadę odciskiem palca, to po stuknięciu jednym palcem dwa razy w ekran, musimy położyć palec na przycisku Początek, gdzie znajduje się czytnik linii papilarnych. Jeśli w nowszych modelach stosujemy odblokowywanie Face ID, musimy zwrócić

ekran iPhone'a w kierunku naszej twarzy. Ekran odblokuje się i przejdziemy do aplikacji Wiadomości.

Do aplikacji Wiadomości możemy też wejść z ekranu głównego.

- Odszukujemy ikonę **Wiadomości** gestem głaskania w prawo lub w lewo i stukamy dwa razy jednym palcem w ekran.
- Kiedy aplikacja Wiadomości otworzy się, ponownie głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukujemy rozmowę, w której będzie wyświetlany ostatni, nieprzeczytany SMS.
- Jeśli SMS jest długi, to odczytany zostanie tylko fragment. Wówczas trzeba stuknąć dwa razy jednym palcem w ekran, aby otworzyć rozmowę. Ostatni SMS od danej osoby jest na końcu rozmowy, więc odszukujemy go, głaszcząc jednym palcem w prawo, czyli przechodzimy cierpliwie dalej.

Uwaga dla osoby widzącej! To, co my piszemy do kogoś, jest wyświetlane na zielonym tle. Czasem jest to kolor niebieski, jeśli SMS-ujemy z innym użytkownikiem iPhone'a i jest to wiadomość iMessage.

Odpowiadanie na SMS

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Otwieramy aplikację **Wiadomości**.
- Otwieramy **rozmowę** z osobą, której chcemy odpowiedzieć. Pojawi się ekran z **konwersacją**.
- Aby ominąć kilka elementów ekranu, proponuję dotknąć jednym palcem środka ekranu.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukujemy **pole edycyjne**.

- Stukamy dwa razy jednym palcem w ekran, aby aktywować **pole edycyjne**. „Wysunie się” klawiatura ekranowa.
- Możemy stuknąć dwoma palcami dwa razy w ekran, aby rozpocząć **dyktowanie**, albo napisać SMS-a, korzystając z klawiatury.

UWAGA! [Proces dyktowania](#), a potem [edycji \(czyli korekty\) tekstu](#) był opisany wcześniej.

- Po napisaniu SMS-a znów proponuję dotknąć jednym palcem środka ekranu. Prawdopodobnie trafimy na treść naszego SMS-a. Znów celem takiego dotknięcia jest szybkie wyjście z klawiatury, aby nie trzeba było wielokrotnie stosować gestu głaskania jednym palcem w lewo przez wszystkie znaki klawiatury.
- Głaszczemy jednym palcem w prawo do przycisku **Wyślij**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. SMS zostanie wysłany, czemu towarzyszy charakterystyczny dźwięk.
- Wychodzimy z konwersacji, dotykając z lewej na górze przycisk o nazwie **Wiadomości – przycisk Wróć**, a potem stukamy dwa razy jednym palcem w ekran.

UWAGA! Jeśli mamy jakieś nieprzeczytane SMS-y, to zamiast przycisku Wiadomości – przycisk Wróć, usłyszymy **Nieprzeczytanych (ich ilość) – przycisk Wróć**.

- Wychodzimy z aplikacji Wiadomości (przycisk Dom lub stosowny gest w iPhonach z Face ID).

Rozpoczynanie konwersacji SMS

To nieco trudniejsza operacja, którą możemy rozpocząć na kilka sposobów. Możemy to zrobić podobnie jak nawiązywaliśmy połączenie, albo otworzyć od razu aplikację Wiadomości.

Pisanie SMS-a z wykorzystaniem listy kontaktów aplikacji Telefon

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Otwieramy aplikację **Telefon**.
- Aktywujemy kartę **Kontakty**.
- Odszukujemy i otwieramy **kontakt**, do którego chcemy napisać SMS.

UWAGA! Powyższe czynności opisano wcześniej w temacie [Nawiązywane połączenia z iPhone'a – Osoba jest zapisana w kontaktach](#).

- Głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy przycisk **Wiadomość**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby otworzyć aplikację **Wiadomości**.

Powinniśmy znajdować się w polu tekstowym wiadomości, a klawiatura powinna być już wysunięta.

UWAGA! Jeśli nie znajdziemy się w polu tekstowym wiadomości, to odszukujemy je gestem głaskania jednym palcem w prawo. Wówczas stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować **pole tekstowe**. „Wysunie się” klawiatura.

- Możemy napisać SMS-a korzystając z klawiatury, albo stuknąć dwukrotnie dwoma palcami w ekran, aby rozpocząć dyktowanie.
- Po usłyszeniu dźwięku, dyktujemy tekst SMS-a.
- Po zakończeniu dyktowania ponownie stukamy dwa razy dwoma palcami w ekran.
- Słuchamy treści SMS-a i ewentualnie korygujemy ją (zobacz temat [Edytowanie tekstu](#)).
- Po napisaniu SMS-a dotykamy jednym palcem środka ekranu (czyli ponad klawiaturą) i głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy znajdujący się na prawo od treści przycisk **Wyślij**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. SMS zostanie wysłany, czemu towarzyszy charakterystyczny dźwięk.
- Wychodzimy z konwersacji, dotykając z lewej na górze przycisk o nazwie **Wiadomości – przycisk Wróć**, a potem stukamy dwa razy jednym palcem w ekran.
- Wychodzimy z aplikacji **Wiadomości**.

Pisanie SMS-a w aplikacji Wiadomości

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo lub w lewo odszukujemy aplikację **Wiadomości** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby ją otworzyć.
- Gestem głaskania jednym palcem w prawo odszukujemy przycisk **Utwórz** (jest w prawym górnym rogu aplikacji Wiadomości).
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby rozpocząć tworzenie SMS-a.
- Powinniśmy być w polu **Do**.

UWAGA! Jeśli stałoby się inaczej, gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo odszukujemy to pole. Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować pole **Do**. Pojawi się klawiatura.

- W tym momencie mamy dwa sposoby na dodanie kontaktu:
  - 1) za pomocą klawiatury możemy zacząć pisać nazwę odbiorcy. iPhone zacznie wyświetlać przefiltrowaną listę pasujących kontaktów. Im więcej napiszemy, tym bardziej dopasowane kontakty pojawią się na liście odpowiedzi;
    - Proponuję położyć palec trochę ponad środkiem ekranu. Najprawdopodobniej trafimy w jakiś proponowany kontakt na liście zwanej Wyniki.
    - Nie odrywając palca od ekranu, powoli przesuujemy go w górę lub w dół, aż znajdziemy interesującą nas osobę. Ewentualnie głaszczemy jednym palcem w prawo, jeśli lista wyników jest długa;
  - 2) stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Kontakt zostanie dodany do pola **Do**.

Teraz możemy w ten sam sposób dodać kolejny kontakt, jeśli chcemy ten sam SMS wysłać do kilku osób jednocześnie.

UWAGA! Korzystając z klawiatury, możemy napisać również **SMS na numer**, którego nie mamy w kontaktach. Musimy tylko wybrać w lewym dolnym rogu na klawiaturze przycisk Cyfry, a potem wpisać numer telefonu za pomocą pierwszego wiersza klawiatury.

- 3) Drugim sposobem jest dodanie kontaktu.
  - Będąc w polu **Do**, głaszczemy jednym palcem w prawo do przycisku **Dodaj Kontakt**.
  - Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Przejdziemy do **listy kontaktów** w aplikacji **Telefon**.

- Tam również możemy posłużyć się polem **Szukaj**, albo dowolną wcześniej poznaną techniką odszukujemy osobę, do której chcemy napisać SMS-a.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wybrać ten **kontakt**. Kontakt zostanie dodany. Jeżeli jednak przy danym kontakcie mamy zanotowane różne numery telefonów, to kontakt ten się otworzy.
  - Głaszczemy jednym palcem w prawo, aby odnaleźć **numer telefonu**, na który chcemy wysłać SMS.
  - Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wybrać ten numer.

Powrócimy do tworzenia wiadomości SMS.

UWAGA! Jeśli chcemy pisać do wielu osób jednocześnie, powtarzamy proces dodawania kontaktu, ponownie otwierając przycisk Dodaj Kontakt.

- Głaszczemy jednym palcem w prawo, aż dotrzemy do **pola tekstowego** o nazwie **Wiadomość**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować to **pole tekstowe**. Pojawi się klawiatura.
- Dalej postępujemy według poznanej wcześniej procedury. Możemy więc pisać treść za pomocą klawiatury, albo podyktować ją.

UWAGA! W każdym momencie możemy zrezygnować z pisania SMS-a, odszukując po prawej na górze przycisk Anuluj i aktywować go, stukając dwa razy jednym palcem w ekran. Oczywiście przycisk ten zawsze możemy odnaleźć gestem głaskania jednym palcem w lewo, czyli wstecz lub eksplorując ekran.

Usuwanie konwersacji SMS

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Otwieramy aplikację **Wiadomości**.
- Gestem głaskania jednym palcem w prawo odszukujemy **rozmowę**, którą chcemy usunąć.
- Będąc na liście rozmów, bez jej otwierania, przeciągamy jednym palcem w górę lub w dół, aby odnaleźć polecenie **Usuń**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.
- Pojawi się pytanie: „Czy chcesz usunąć tę rozmowę ze wszystkich swoich urządzeń?”
- Głaszcząc jednym palcem w prawo odnajdujemy **Usuń**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Usłyszymy „usunięto rozmowę”.
- W ten sam sposób możemy usunąć wszystkie niepotrzebne rozmowy.
- Wychodzimy z aplikacji **Wiadomości**.

Przekazywanie wiadomości SMS

Każdą otrzymaną wiadomość możemy przekazać dalej do innego odbiorcy.

- Otwieramy rozmowę, z której wiadomość chcemy przekazać dalej.
- Gestami głaskania w prawo lub w lewo odszukujemy w rozmowie wiadomość, którą chcemy przesłać.
- Przeciągamy jednym palcem w górę lub w dół do pozycji **Więcej**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

- Na dole ekranu pojawi się pasek narzędzi z dwoma przyciskami: Usuń i Przekaż dalej. Głaskając w prawo lub w lewo, albo poprzez eksplorację odszukujemy przycisk **Przekaż dalej**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.
- Kursor znajdzie się w polu tekstowym Do.
- Dodajemy kontakt i wysyłamy wiadomość. Szczegóły poznaliśmy wcześniej.

UWAGA! Korzystając z powyższego opisu możemy też usunąć wiadomość z rozmowy – przycisk Usuń. Ale czy to ma sens?

Przeciągając palcem w górę lub w dół na wiadomości usłyszymy między innymi Kopiuj. Jeśli stukniemy jednym palcem dwa razy w ekran treść SMS-a zostanie skopiowana i będziemy mogli ją wkleić w dowolnym miejscu.

Zamykanie aplikacji w iPhone

Aby wyjść z aplikacji, należy nacisnąć przycisk **Dom** lub w iPhonach z Face ID wykonać gest przesunięcia palca w górę od dolnej krawędzi ekranu. Aplikacja jednak jest dalej uruchomiona i pracuje w tle. Kiedy ją otworzymy ponownie korzystając z ikony na ekranie, wszystko będzie wyglądało tak, jak przy wychodzeniu z niej. Jeśli chcemy rozpocząć pracę z daną aplikacją od jej pierwszego ekranu, musimy ją całkowicie zamknąć. Robi się to na **ekranie przełączania**.

- Aby włączyć **ekran przełączania aplikacji**, na odblokowanym ekranie:
  - w iPhonach z przyciskiem, naciskamy szybko dwa razy przycisk **Dom**,
  - w nowszych modelach z Face ID wykonujemy gest podobny do odblokowywania ekranu, ale po dotknięciu dolnej krawędzi ekranu przesuwamy palec wyżej, co najmniej do połowy ekranu.
- Pokaże się ekran przełączania aplikacji, z którego w każdej chwili możemy wyjść, naciskając krótko przycisk **Dom** lub **gest odblokowania na iPhonach Face ID**.

UWAGA! Jeśli w tle nie pracuje żadna aplikacja, ekran przełączania nie włączy się, a iPhone poinformuje, że ekran przełączania jest pusty.

- Dotykamy jednym palcem środka ekranu. Usłyszymy nazwę pracującej w tle aplikacji.
- Aplikację do zamknięcia wybieramy gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo.
- Aby zamknąć aplikację, której nazwę słyszymy, przeciągamy energicznie trzema palcami w górę.
- Kiedy zamkniemy wszystkie aplikacje, ekran przełączania wyłączy się, a my usłyszymy komunikat „ekran przełączania jest pusty”.

Zgody – zezwolenia

iPhone pyta użytkownika za każdym razem, kiedy jakaś aplikacja chce użyć mikrofonu czy kamery, albo też chce korzystać

z lokalizacji czy połączenia Bluetooth. Inne aplikacje mogą zapytać o dostęp do zdjęć, kontaktów czy też o możliwość wyświetlania powiadomień. Dzieje się tak przy pierwszym uruchomieniu takiej aplikacji.

- Jeśli iPhone wyświetli komunikat o tym, że aplikacja chce użyć dostępu do mikrofonu czy aparatu, albo też Kontaktów, to głaszczemy jednym palcem w prawo, aby znaleźć przycisk Zezwól.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

Podobna prośba pojawia się, kiedy jakaś aplikacja chce korzystać z lokalizacji. W tym momencie możemy mieć do wyboru:

- Zezwól, gdy używam aplikacji, albo
- Zezwól.

Oczywiście, jeśli mamy do czynienia z aplikacjami służącymi do nawigacji, albo pokazującymi rozkład jazdy komunikacji miejskiej czy też pociągów, to należy zezwolić na korzystanie z lokalizacji.

W oknach z pytaniami o zgodę czy zezwolenia zawsze możemy wybrać przycisk Nie zezwalaj. Polecam np. rozważnie podchodzić do wszelkich próśb o wyświetlanie powiadomień. Kiedy bowiem zezwolimy jakiejś aplikacji z newsami, np. Interia Fakty na wyświetlanie powiadomień, to ciągłe sygnały o nowych wydarzeniach mogą nas zamęczyć. Podobnie z Facebookiem. No chyba, że nam na tym zależy by być na bieżąco. Z drugiej strony jeśli korzystamy np. z aplikacji InPost, to warto mieć powiadomienia o paczkach docierających do paczkomatu.

Przy okazji, aplikacja InPost jest dobrze dostępna dla niewidomych i umożliwia zdalne otwieranie skrytki, kiedy jesteśmy przy paczkomacie. Bez konieczności

korzystania z ekranu dotykowego paczkomatu.

Problemem może być tylko odnalezienie otwartej skrytki.

Zarządzanie zezwoleniami

Aby wycofać zgodę, albo zezwolić jakiejś aplikacji na korzystanie z zasobów iPhone'a, trzeba wykonać kilka kroków.

1. Należy wejść kolejno w **Ustawienia – Prywatność** – i tam wybrać **kategorię**, po otwarciu której zostanie wyświetlona lista aplikacji pytających wcześniej o zgodę na korzystanie z niej.
2. Głaszcząc jednym palcem w prawo lub w lewo, będziemy mogli przeglądać listę aplikacji.
3. Stukając na danej aplikacji jednym palcem dwa razy w ekran, będziemy **przełączać zgodę na włączoną lub wyłączoną**.
4. Po dokonaniu zmian wrócimy do głównego ekranu ustawień, wybierając w lewym górnym rogu przycisk **Prywatność – przycisk Wróć** – a potem **Ustawienia – przycisk Wróć**.
5. Teraz możemy wyjść z Ustawień.

Centrum Powiadomień i Centrum Sterowania

Dostęp do obu tych elementów uzyskamy gestami głaskania trzema palcami w pionowej osi ekranu.

- Odblokujemy iPhone'a, albo tylko wzbudzamy ekran. Funkcje te działają na zablokowanym ekranie.

- Dotykamy na górze ekranu wąski pasek statusu, gdzie odczytywane są informacje o jakości sygnału komórkowego, nazwie operatora i używanej sieci Wi-Fi lub LTE (dane komórkowe), czas czy też stanie baterii. Może też być informacja o blokadzie orientacji ekranu, śledzeniu lokalizacji czy ustawionym alarmie. Wszystko zależy od używanych funkcji.
- Kiedy słyszymy którąkolwiek z powyższych informacji z dopowiedzeniem „rzecz na pasku statusu”:
  - przeciągamy energicznie trzema palcami z góry na dół, aby otworzyć **Centrum powiadomień**,
  - przeciągamy energicznie trzema palcami z dołu do góry, aby otworzyć **Centrum sterowania**.
- Oba centra zamkniemy, naciskając przycisk **Dom** lub gestem odblokowania na iPhoneach z Face ID. Możemy też zablokować ekran. Po odblokowaniu centra będą wyłączone.

Centrum powiadomień

Na ekranie **Centrum powiadomień** posługujemy się gestami głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo, aby odczytać wyświetlone tam informacje.

Zaczynamy od nagłówka **Centrum powiadomień**, ale po chwili kursor ustawia się na pierwszym elemencie, a iPhone odczyta czas. Gdyby tak się nie stało, głaszcząc jednym palcem w lewo, czyli do tyłu, znajdziemy **bieżącą datę**, a potem **godzinę**.

Głaszcząc w prawo odczytamy kolejne elementy ekranu i odnajdziemy przycisk **Wymaż**. Za jego pomocą, stukając jednym palcem dwa razy w ekran, usuniemy wszystkie wyświetlane powiadomienia. Wśród tych powiadomień są powiadomienia

wyświetlane przez aplikacje czy ostatnie SMS-y. Przed wymazaniem powiadomień, warto je jednak odczytać głaszcząc cierpliwie jednym palcem w prawo.

UWAGA! Wymazanie powiadomień nie jest równoznaczne z usunięciem SMS-ów. Te zostaną i będą do odczytania w aplikacji Wiadomości. Inaczej może być z powiadomieniami z aplikacji. W niektórych aplikacjach nie ma centrum powiadomień, więc jak je usuniemy, to bezpowrotnie. Aplikacje InPost czy Allegro mają takie centra.

Powiadomienia można też usuwać pojedynczo. Głaszcząc jednym palcem w prawo, odczytujemy kolejne powiadomienia, a przeciągając jednym palcem w górę lub w dół wybieramy **Usuń** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

Centrum sterowania

Centrum sterowania jest ekranem, na którym mamy dostęp do kilku przydatnych czynności. Za jego pomocą możemy łatwo włączyć lub wyłączyć różne funkcje i skorzystać z niektórych narzędzi iPhone'a. Tu również poruszamy się gestami głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo i przełączamy przyciski, stukając jednym palcem dwa razy w ekran.

Po otwarciu **Centrum sterowania** znajdziemy się na przełączniku **Tryb samolot**, który jest wyłączony. I tak być powinno, abyśmy mogli korzystać z jakichkolwiek połączeń.

Głaszcząc jednym palcem w prawo napotkamy dalej między innymi takie rzeczy, jak:

- **Dane sieci komórkowej** – powinny być włączone, aby korzystać z internetu poza domem. Nie warto wyłączać danych komórkowych, ponieważ iPhone i tak przełączy się na Wi-Fi, kiedy znajdziemy się w zasięgu zapisanej sieci.
- **Wi-Fi** (i tu padnie nazwa sieci, jeśli jesteśmy połączeni) – przełącznik musi być włączony, aby korzystać z sieci Wi-Fi.
- **Bluetooth** – musi być włączony, jeśli nasz iPhone ma się łączyć z jakimiś urządzeniami za pomocą tej technologii. Mogą to być np. słuchawki czy głośnik bezprzewodowy, albo monitor brajlowski, itp.
- **Narzędzia odtwarzania** i kilka przycisków sterujących odtwarzaniem muzyki.
- **Zablokuj obrót** – polecam włączyć ten przełącznik, aby zablokować orientację ekranu. Szczególnie osobie niewidomej zmiana orientacji nie jest potrzebna, a tylko przeszkadza w czytaniu, bo wystarczy niechcący poruszyć telefonem, aby ekran się obrócił, a VoiceOver przestał czytać np. długi artykuł.
- **Klonowanie ekranu** – umożliwia bezprzewodowe przesyłanie zawartości ekranu na urządzenie wyposażone w funkcję AirPlay.
- Znajdziemy też suwaki:
  - **Jasność** do regulacji jasności ekranu
  - i **Głośność** do regulacji głośności.
- **Tryb skupienia** – przycisk otwiera menu do wyboru czynności jaką chcemy ustawić. Polecam np. funkcję **Nie przeszkadzać** – to ciekawy przełącznik, który powoduje, kiedy jest włączony, że iPhone nie dzwoni, chyba, że dzwoni do nas osoba z listy Ulubione. Takie jest przynajmniej domyślne ustawienie funkcji Nie przeszkadzać.

- Jeszcze dalej mamy kilka mniej używanych przełączników, a wśród nich: **włącznik latarki**, **licznik czasu**, **kalkulator** czy **aparat**.
- **Inne przełączniki** możemy dodawać, konfigurując **Centrum sterowania** poprzez aplikację **Ustawienia**.

Korzystanie z Asystenta Google

Asystent Google to aplikacja, którą, jak inne, instalujemy za pomocą aplikacji AppStore.

Instalowanie aplikacji

Potraktujmy tę aplikację, jako przykład wyszukiwania i instalowania aplikacji ze sklepu **AppStore**.

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Jeśli jesteśmy na innym ekranie niż pierwszy, gdzie zazwyczaj jest ikona aplikacji **AppStore**, wracamy na ekran główny (przycisk Dom lub gest przeciągnięcia palcem od dołu na iPhone'ach z Face ID).
- Głaszcząc jednym palcem w prawo lub w lewo, odszukujemy ikonę **AppStore**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Otworzy się aplikacja **AppStore**.
- Na dole ekranu odszukujemy pasek kart. Na środku jest karta **Aplikacje**. Na lewo od niej **Gry** i **Dziś**, a na prawo **Arcade** i **Szukaj**.

- Głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy kartę **Szukaj**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować kartę **Szukaj**.
- Dotykamy jednym palcem środka ekranu. Możemy usłyszeć podpowiedzi historii wyszukiwania.
- Głaszczemy jednym palcem w lewo, aby znaleźć, idąc wstecz, **pole wyszukiwania** o nazwie **Gry, Aplikacje i Inne**. Możemy też to pole znaleźć eksplorując ekran – przesuwamy palec po ekranie w górę.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować to **pole edycyjne**. Wyświetli się klawiatura.
- Możemy użyć **klawiatury**, aby wpisać nazwę programu **Asystent Google**. Możemy ewentualnie podyktować tę nazwę. iPhone wyświetli listę podpowiedzi.
- Wyszukiwanie możemy uruchomić na dwa sposoby:
  - 1) po wpisaniu nazwy programu, w prawym dolnym rogu na klawiaturze znajdujemy przycisk **Szukaj** (w miejscu przycisku Return) i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, albo
  - 2) dotykamy jednym palcem środka ekranu (nad klawiaturą). Prawdopodobnie trafimy na jakąś **podpowiedź**. Nie odrywając palca od ekranu, przesuwamy go w górę lub w dół w poszukiwaniu interesującego nas programu. Możemy też podnieść palec i gestem głaskania w prawo lub w lewo odszukujemy ten program. Kiedy go znajdziemy, stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.
- Otworzy się **lista wyników wyszukiwania**.
- Głaszczemy jednym palcem w prawo, aż usłyszymy nazwę wyszukiwanego programu.

UWAGA! Często na początku jest jakaś reklama i niekoniecznie jest to to, czego szukamy.

- Kiedy usłyszymy nazwę programu, który chcemy zainstalować, dalej głaszczemy jednym palcem w prawo, aż usłyszymy nazwę przycisku **Pobierz**.
- Stukamy dwa razy jednym palcem w ekran.

Jeśli instalowanie aplikacji mamy potwierdzać **odciskiem palca**, to otworzy się okno z informacją, aby położyć palec na czytniku linii papilarnych, czyli na przycisku **Dom**. W nowszych iPhonach możemy potwierdzić instalację Face ID.

Jeśli nie potwierdzamy instalacji, na dole ekranu musimy odszukać i stuknąć dwa razy jednym palcem przycisk **Instaluj**. Możemy też zostać poproszeni o wpisanie hasła do Apple ID, czyli do naszego konta. Dotyczy to głównie płatnych aplikacji. Rozpocznie się pobieranie i instalacja.

UWAGA! Przy pierwszym użyciu aplikacji AppStore będziemy musieli zaakceptować warunki korzystania oraz uzupełnić swoje dane (dane karty płatniczej, adres i telefon), wypełniając stosowny formularz. Możemy przy tym wybrać brak karty, jeśli nie zamierzamy instalować płatnych aplikacji.

Poza tym przy pierwszych instalacjach zostaniemy poproszeni o hasło do konta Apple ID. W przypadku aplikacji bezpłatnych, będziemy mogli wyłączyć pytanie o hasło w przyszłości.

- Po zakończeniu instalacji, w opisie programu, w miejscu przycisku Pobierz, pojawi się przycisk **Otwórz**. Stukając go dwa razy jednym palcem, możemy otworzyć aplikację.
- Wychodzimy z aplikacji AppStore.

Nowo zainstalowaną aplikację zazwyczaj znajdziemy na ostatnim ekranie, który z kolei odszukujemy przeciągając po ekranie trzema palcami z prawej do lewej.

Aplikację odszukujemy tradycyjnie na ekranie gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo. Kiedy słyszymy nazwę aplikacji **Asystent Google** (albo **Assistant**), stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Asystent Google otworzy się.

UWAGA! Przypominam, że powyższy schemat może służyć do instalowania dowolnej aplikacji z AppStore.

Ogólne korzystanie z Asystenta Google

Otwieramy aplikację **Asystent Google**, której nazwa odczytywana jest pierwotnie jako **Assistant** (co można zmienić edytując etykietę).

- Wzbudzamy i odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Otwieramy aplikację **Asystent Google**.

UWAGA! Czasem gestem przeciągnięcia trzema palcami z prawej do lewej lub odwrotnie, musimy najpierw zmienić ekran, aby odnaleźć aplikację, której nie ma na bieżącym ekranie.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Aplikacja otworzy się.

UWAGA! Przy pierwszym uruchomieniu **Asystent Google** uruchomi kreator uczenia się naszego głosu i zapyta o możliwość korzystania z mikrofonu. Musimy mu na to zezwolić, wybierając przycisk **Zezwól**.

- Aktualna wersja Asystenta Google od razu po uruchomieniu aplikacji „słucha”, co mamy do powiedzenia. Jest to sygnalizowane charakterystycznym dźwiękiem. Zadajemy jakieś pytanie i czekamy na odpowiedź.

UWAGA! Jeśli dźwięku nie słychać, to możemy aktywować mikrofon, mówiąc „**ok google**”.

- Często odpowiedź jest prezentowana głosowo. Przynajmniej podstawowe informacje. Więcej możemy przeczytać, dotykając ekranu ponad połową jego wysokości. Możemy się po tym dotknięciu posłużyć gestami głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo.
- Jeśli chcemy zadać inne pytanie, możemy:
  - powiedzieć najpierw „**ok google**” – i kiedy usłyszymy dźwięk, mówimy do asystenta, albo
  - na dole, na środku ekranu odnajdujemy przycisk o nazwie **Mikrofon** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby go aktywować.
- Jeżeli chcemy zakończyć pracę z Asystentem Google, wychodzimy z aplikacji.

Bardzo ważna uwaga, dotycząca korzystania z Asystenta Google

Czasem w rozmowie z **Asystentem Google** przeszkadza program udźwiękwiający **VoiceOver**. Kiedy my mówimy do asystenta, VoiceOver może odczytywać jakiś element z ekranu, a asystent słyszy wszystko. Zarówno nas, jak i VoiceOver, dlatego przed otwarciem asystenta, po jego odnalezieniu na ekranie, ale przed dwukrotnym stuknięciem jednym palcem w ekran, polecam stuknąć trzema palcami dwa razy w ekran. W ten sposób **wyłączymy**

mowę, nie wyłączając oczywiście samego programu VoiceOver. Dopiero po wyciszeniu mowy stukamy dwa razy jednym palcem w ekran, aby otworzyć Asystenta Google.

Jeśli nie mamy jeszcze wprawy w posługiwaniu się gestami, wyłączenie mowy może być kłopotliwe, bo niechcący możemy odznaczyć ikonę Asystenta Google przed jego dwukrotnym stuknięciem i otworzyć zupełnie inną aplikację.

W takim przypadku polecam najpierw otworzyć Asystenta Google, a dopiero później wyciszyć mowę, stukając trzema palcami dwa razy w ekran. Nawet jeśli asystent w międzyczasie odpowie na coś, co usłyszy, to poleceniem „ok google” możemy ponownie aktywować mikrofon. Ale VoiceOver już nie będzie nam przeszkadzał. Przy wyłączonej mowie oczywiście odpada wyszukiwanie palcem mikrofonu na dole ekranu, ponieważ nic nie usłyszymy.

Po zakończeniu pracy z Asystentem Google **włączamy mowę**, stukając ponownie trzema palcami dwa razy w ekran.

Innym sposobem zaradzenia sobie z przeszkadzaniem VoiceOvera Asystentowi Google jest użycie słuchawek.

Dzwonienie za pomocą Asystenta Google

Ta czynność może być swego rodzaju rozmową z asystentem, dlatego warto przedtem wyciszyć mowę lub użyć słuchawek.

Opiszę tę procedurę krótko i schematycznie, zakładając, że już opanowaliśmy otwieranie aplikacji, zadawanie pytań i aktywowanie

mikrofonu poleceniem „ok google” oraz wyciszenie mowy wtedy, kiedy będzie to dla nas wygodne.

- Otwieramy **Asystenta Google**.
- Kiedy słyszymy dźwięk, mówimy: **Zadzwoń do** – i od razu możemy powiedzieć osobę z naszych kontaktów. Mówimy oczywiście tak, jak jest zapisana – w mianowniku.

UWAGA! Jeśli pierwszy raz używamy tego polecenia, to Asystent Google poprosi nas o zgodę na dostęp do Kontaktów. Pojawi się stosowny komunikat na ekranie. Głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukujemy przycisk OK lub Zezwól i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

- iPhone poinformuje nas: **dzwonię do** – i tu padnie nazwa osoby. Ale faktycznie nie zacznie dzwonić, jak przy opisanym klasycznym sterowaniu głosowym, ale wyświetli menu z numerem telefonu i przyciskiem Anuluj.
- Jeśli chcemy zadzwonić, to głaszcząc jednym palcem w prawo wybieramy proponowany **numer** i stukamy także jednym palcem dwa razy w ekran.
- Jeśli asystent źle nas zrozumiał i proponuje niewłaściwą osobę, albo po prostu chcemy zrezygnować, to głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy przycisk **Anuluj** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.
- Jeśli jest taka potrzeba, to ponownie możemy aktywować mikrofon, mówiąc „**ok google**” i poprosić o zadzwonienie do innej osoby.
- Jeśli chcemy zakończyć, wychodzimy z asystenta.

UWAGA! Zamiast całej formuły Zadzwon do – i tu mówimy nazwisko, możemy powiedzieć tylko „zadzwoń” –

i poczekać. Po chwili asystent zapyta nas, do kogo chcemy zadzwonić. Czekamy na sygnał dźwiękowy oznajmiający włączenie mikrofonu – i dopiero mówimy nazwę z naszych kontaktów. Możemy też w takim przypadku powiedzieć numer telefonu, mówiąc go płynnie pojedynczymi cyframi. Dalej jest podobnie jak wcześniej opisano. iPhone wyświetli komunikat z możliwością wyboru numeru telefonu lub anulowania.

Rozmowa z asystentem będzie konieczna też wtedy, kiedy dana osoba ma **kilka numerów telefonu**. Wtedy po wypowiedzeniu przez nas nazwy z Kontaktów, asystent zapyta nas np. komórka czy dom. Odczyta po prostu etykiety towarzyszące zapisanym numerom telefonu. Czekamy oczywiście na dźwięk oznajmiający włączenie mikrofonu i odpowiadamy, pod jaki numer chcemy zadzwonić, np. komórka. Pojawi się komunikat do stuknięcia numeru telefonu, aby rozpocząć połączenie.

Pisanie SMS-ów za pomocą Asystenta Google

I tym razem opiszę tę czynność schematycznie, zakładając, że mamy już pewne umiejętności.

W przypadku pisania SMS-ów wyłączenie mowy będzie raczej konieczne, bo nasze działanie przypomina rozmowę z asystentem. Poza tym, za pomocą asystenta napiszemy raczej krótkie wiadomości, ponieważ po ich podyktowaniu mamy tylko możliwość je zmienić lub wysłać. Nie da się nic dopisać czy edytować fragment.

Schemat pisania SMS-a za pomocą asystenta.

- Otwieramy **Asystenta Google** i wyłączamy mowę.
- Jeśli asystent nas już nie słucha, włączamy mikrofon, mówiąc „**ok google**”.
- Kiedy słyszymy dźwięk, mówimy „**napisz SMS**”.
- Asystent zapyta, do kogo chcemy napisać SMS.
- Po usłyszeniu dźwięku potwierdzającego aktywowanie mikrofonu, mówimy nazwę z naszych kontaktów.

UWAGA! Jeśli dla danej osoby mamy zanotowanych kilka numerów, to możemy zostać poproszeni o określenie, na jaki telefon chcemy wysłać SMS. Odpowiadamy na jaki numer chcemy napisać.

- Asystent zapyta z kolei, co chcemy napisać.
- Znow czekamy na dźwięk potwierdzający aktywowanie mikrofonu i mówimy treść naszej wiadomości. Nie mówimy: chciałem napisać, jak się czujesz, tylko po prostu: Jak się czujesz. I ta treść zostanie zapisana.
- Po chwili asystent odczyta nam to, co zanotował i zapyta, czy chcemy to wysłać, czy poprawić. Możemy też anulować wysyłanie.
- Tradycyjnie czekamy chwilkę na dźwięk aktywowania mikrofonu i mówimy:
  - **Wyślij** – jeśli chcemy wysłać wiadomość,
  - **Popraw** – jeśli chcemy podyktować ją od nowa,
  - **Anuluj** – jeśli chcemy zrezygnować z wysyłania SMS-a.
- Kiedy powiemy: **Wyślij**, Asystent Google uruchomi wbudowaną w iPhona aplikację **Wiadomości**, gdzie będziemy mieli już przygotowaną do wysłania treść.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo przechodzimy do przycisku **Wyślij**.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Wiadomość zostanie wysłana, a my wrócimy do aplikacji Asystent Google.
- Możemy wyjść z aplikacji Asystent Google.
Ale mówiąc: „**OK Google**”, możemy aktywować mikrofon i dalej rozmawiać z asystentem.

Zmiana etykiety ikony lub elementu aplikacji

Niektóre nazwy aplikacji są odczytywane po angielsku, ale z uwagi, że czyta je polski syntezytor, ich wymowa może być niezrozumiała, albo po prostu może drażnić. Czasem zdarza się, że jakieś przyciski czy inne elementy w oknie otwartej aplikacji są nienazwane i tym samym nieodczytywane. Na przykład VoiceOver po przejściu dalej, czyli głośnięciu jednym palcem w prawo mówi „przycisk”, ale my nie wiemy jaki to przycisk. Innym razem słyszymy angielską nazwę. W takich przypadkach możemy zaetykietować źle odczytywane obiekty. Niestety czasem będzie do tego potrzebna pomoc osoby widzącej, która sprawdzi co to za przycisk.

- Gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo, albo za pomocą eksploracji, czyli powolnego przesuwania palca po ekranie, odszukujemy element, który chcemy zaetykietować po swojemu.
- Kiedy zostanie odczytany, stukamy dwoma palcami dwa razy w ekran i po drugim stuknięciu pozostawiamy palce na ekranie tak długo, aż usłyszymy trzy charakterystyczne dźwięki. Otworzy się okno o nazwie **Nazwij element**.

- Głaszczemy jednym palcem w prawo, aby odszukać **pole tekstowe – edycja**.
- Jeśli w polu tym jest coś napisane, to głaszczemy jednym palcem w prawo, aby przejść do przycisku **Wymaż tekst** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby go usunąć.
- Jeśli pole jest puste, to stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby je aktywować.
- Za pomocą dowolnej, wcześniej poznanej techniki wpisujemy nazwę obiektu, czyli to jak ten element ma być czytany. Polecam stuknąć dwoma palcami dwa razy w ekran, aby uruchomić dyktowanie i powiedzieć co ma być wpisane, a potem znów stukamy dwoma palcami dwa razy w ekran, aby zakończyć dyktowanie.
- Słuchamy co zostało zanotowane i ewentualnie korygujemy.
- Głaszczemy jednym palcem w prawo do przycisku **Zachowaj**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby zapisać etykietę.

Od tej pory element ten będzie odczytywany tak, jak sobie zażyczyliśmy.

UWAGA! Jeśli chcemy zrezygnować ze zmiany etykiety po wywołaniu okna Zmień nazwę, to głaszcząc napotkamy przycisk Anuluj. Będąc na nim stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Możemy też nacisnąć przycisk Dom lub zastosować stosowny gest w nowszych iPhonach.

Poczta e-mail

Do obsługi poczty e-mail na iPhone służy wbudowana aplikacja o nazwie **Mail**. Możemy w niej skonfigurować wszystkie posiadane konta e-mail i obsługiwać je w jednym miejscu. Aplikacja, jak znakomita większość aplikacji wbudowanych, jest doskonale dostępna i świetnie się ją obsługuje za pomocą gestów VoiceOver. Do obsługi poczty e-mail potrzebować będziemy oczywiście połączenia z internetem.

Nie będę w tym miejscu opisywał konfigurowania poczty e-mail, bo w zależności od naszego operatora proces ten będzie różny. Skupię się na obsłudze już skonfigurowanej poczty. Nabyte wcześniej umiejętności posługiwania się gestami pozwolą samodzielnie skonfigurować pocztę, np. przy telefonicznej asyście osoby lepiej w tym zorientowanej.

Odczytywanie wiadomości e-mail

To, podobnie jak przy odczytywaniu SMS-ów, najprostsza czynność.

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Odszukujemy na ekranie ikonę **Mail** (najczęściej jest na dole w Docku) i otwieramy aplikację.

UWAGA! Nazwie Mail towarzyszy często komunikat o ilości nowych, nieprzeczytanych wiadomości. Na ikonie znajduje się cyfra lub liczba wyświetlana na czerwonym kółku.

- Aplikacja Mail otworzy się tak, jak ją opuściliśmy. Kiedy mamy skonfigurowanych kilka adresów, to najczęściej otworzy się nam skrzynka o nazwie **Wszystkie**. Są w niej wyświetlane wszystkie odebrane wiadomości ze wszystkich kont jednocześnie.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy wiadomość e-mail, którą chcemy odczytać. iPhone, a ściślej VoiceOver, odczyta od kogo i kiedy przyszła wiadomość oraz jej fragment.
- Kiedy chcemy posłuchać całej wiadomości, stukając jednym palcem dwa razy w ekran otwieramy ją.
- **E-mail** możemy odczytać na dwa sposoby:
  - 1) głaszcząc jednym palcem w prawo czytamy akapit po akapicie, albo
  - 2) przeciągamy energicznie dwoma palcami z góry na dół, aby rozpocząć ciągłe czytanie od bieżącego miejsca do końca.
- Po odczytaniu wiadomości, kiedy chcemy wrócić do listy wszystkich wiadomości w lewym górnym rogu odszukujemy pierwszy element ekranu o nazwie **Wszystkie – przycisk wróć**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby powrócić do listy wiadomości.
- Z aplikacji Mail możemy oczywiście zawsze wyjść przyciskiem **Dom** lub w nowszych iPhonach stosownym gestem. A zamykamy ją, jak wszystkie na **ekranie przełączania aplikacji**.

UWAGA! Możemy oczywiście przeglądać listy wiadomości oddzielnie dla poszczególnych skonfigurowanych w programie Mail adresów e-mail.

Przeglądanie pojedynczych folderów z wiadomościami

Po otwarciu programu **Mail**, kiedy głaszcząc napotkamy nagłówek o nazwie **Wszystkie**, oznaczać to będzie, że jesteśmy w tym folderze, a ściślej w skrzynce o tej nazwie, gdzie są wszystkie odebrane wiadomości z różnych kont e-mail. Ale my możemy mieć ochotę przeglądać wiadomości tylko z jednej poczty, albo zajrzeć do innego folderu czy też skrzynki typu: **Kosz** albo **Wysłane**, itp.

- W otwartym oknie aplikacji **Mail**, np. głaszcząc jednym palcem w lewo odszukujemy w lewym górnym rogu przycisk o nazwie **Skrzynki – przycisk Wróć**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyjść do listy dostępnych skrzynek (inaczej folderów).
- Głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukujemy interesującą nas skrzynkę. Na początku mamy znaną już skrzynkę **Wszystkie**, a potem poszczególne **skrzynki odbiorcze dla skonfigurowanych kont**. Mają one nazwy kont, np.: **WP**, **Gmail**, itp.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo dalej, znajdziemy najpierw nagłówek danej poczty, a potem jej skrzynki czy raczej **foldery**. I tak, dla poczty **WP** możemy mieć kolejno skrzynki:
  - **Przychodzące** – przechowuje wiadomości odebrane,
  - **Robocze** – przechowuje wiadomości zapisane w trakcie tworzenia, ale zazwyczaj jeszcze nie wysłane,
  - **Wysłane** – zawiera listę wiadomości wysłanych,
  - **Niechciane** – przechowuje wiadomości typu spam, czyli niechciane (czasem automatycznie filtrowane przez pocztę),
  - **Kosz** – przechowuje wiadomości usunięte z innych folderów,

- **Archiwum** – przechowuje wiadomości archiwizowane, czyli przeniesione do przechowania,
- **Trash** – czasem ten folder się pojawi, jako folder zdalny poczty ustawionej w protokole IMAP. Jest to kosz na serwerze poczty. Z niego też trzeba usuwać wiadomości, jeśli chcemy zwolnić miejsce na serwerze. Wiadomości usuwane trafiają do tego folderu, a usunięte z niego dopiero do Kosza.
- Kiedy znajdziemy interesującą nas skrzynkę, stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyświetlić listę jej wiadomości.
- Dalej postępujemy, jak już wcześniej opisano. Głaszcząc jednym palcem w prawo lub w lewo odszukujemy wiadomość i stukając jednym palcem dwa razy w ekran, otwieramy ją do czytania.
- Jeśli chcemy wyjść z danej skrzynki, w lewym górnym rogu odszukujemy pierwszy element ekranu o nazwie **Skrzynki – przycisk Wróć**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyjść do listy skrzynek.
- W każdym momencie możemy wyjść z aplikacji, ale pamiętajmy, że po jej ponownym otwarciu, pokaże ona na ten folder który przeglądaliśmy wychodząc z aplikacji.

Usuwanie wiadomości

Niestety dzisiaj otrzymujemy wiele niechcianej poczty, czyli spamu, więc pierwsze co się nasuwa przy przeglądaniu listy wiadomości, to jak je usunąć. Robi się to podobnie jak przy usuwaniu SMS-ów, a ściślej, konwersacji z daną osobą.

- Odszukujemy wiadomość e-mail na liście, ale jej nie otwieramy.
- Przeciągamy jednym palcem w górę i powinniśmy usłyszeć **Usuń**. Czasem trzeba przeciągnąć kilka razy.

UWAGA! Jeśli nie słyszymy różnych poleceń, a wśród nich **Usuń**, gestem pokrętła musimy wybrać **Czynności**.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Wiadomość zostanie przeniesiona do **Kosza**.

UWAGA! Jeśli to samo zrobimy dla wiadomości będącej już w Koszu, to wiadomość zostanie definitywnie i bezpowrotnie usunięta. Ale usuwanie z kosza wymaga dodatkowego potwierdzenia.

Usuwanie wiadomości z folderu Kosz

Wiadomości z innych skrzynek usuwamy do Kosza pojedynczo, chociaż jest możliwość zaznaczyć kilka i przenieść wszystkie zaznaczone do Kosza. Tylko, że proces zaznaczania, aby je razem przenieść, jest tak samo, albo i bardziej absorbujący, jak usuwanie ich pojedynczo. Poza tym, musimy przecież mieć świadomość co usuwamy.

Natomiast wiadomości w Koszu możemy zaznaczyć wszystkie i usunąć razem.

- Otwieramy aplikację **Mail**.
- Odszukujemy w lewym górnym rogu **Skrzynki – przycisk Wróć** i aktywujemy go stukając dwukrotnie jednym palcem w ekran.

- Głaszcząc jednym palcem w prawo przechodzimy do folderu **Kosz** którejs poczty i otwieramy go.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo lub w lewo, albo po prostu w górnym prawym rogu odszukujemy przycisk **Edytuj**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować przycisk **Edytuj**.
- Głaszczemy jednym palcem w lewo, albo w lewym górnym rogu odszukujemy pierwszy element ekranu o nazwie **Zaznacz wszystko**.

UWAGA! Przypomnę, że pierwszy element na ekranie zaznaczymy też dotykając ekran u góry czterema palcami.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby zaznaczyć wszystkie wiadomości.
- Teraz na dole po prawej (najlepiej dotknąć ekran na dole czterema palcami, bo jest to zazwyczaj ostatni element) odszukujemy przycisk **Usuń**.

UWAGA! Padło sformułowanie zazwyczaj ponieważ, kiedy mamy jakąś niedokończoną wiadomość, na końcu znajduje się informacja typu Robocze – 1 wersja robocza w toku.

- Na przycisku **Usuń** stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby rozpocząć usuwanie.
- Wyświetli się komunikat. Głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy **Usuń wszystkie**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby usunąć na zawsze wiadomości e-mail z Kosza.
- W lewym górnym rogu odszukujemy przycisk o nazwie **Skrzynki – przycisk Wróć**.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyjść ze skrzynki Kosz do listy wszystkich folderów.
- Możemy wybrać inną skrzynkę, albo od razu wyjść z aplikacji Mail.

UWAGA! Podobnie możemy usunąć wszystkie wiadomości na raz w folderze Trash. Przynajmniej przy poczcie WP. Tylko, że na ostatnim etapie w prawym dolnym rogu znajdziemy przycisk **Do kosza** zamiast Usuń. Kiedy stukniemy jednym palcem dwa razy w ekran, pojawi się dialog z poleceniem Wszystkie do kosza, zamiast Usuń wszystkie. No i potem trzeba odwiedzić Kosz, aby definitywnie usunąć te wiadomości.

Odpowiadanie na otrzymaną wiadomość e-mail

Zdecydowanie wygodniej jest pisać maile na komputerze, ale gdybyśmy musieli komuś szybko odpisać, a pod ręką jest tylko iPhone, to też damy radę to zrobić.

Założmy, że już nauczyliśmy się otwierać wiadomości e-mail do czytania.

- Po otwarciu wiadomości e-mail, na którą chcemy odpowiedzieć, odszukujemy na dole ekranu przedostatnią ikonę o nazwie **Więcej**. Możemy to zrobić, głaszcząc cierpliwie jednym palcem w prawo, odczytując po drodze treść wiadomości, albo dotykamy czterema palcami na dole ekranu i kiedy słyszymy **Pasek narzędzi – Utwórz**, głaszczemy jednym palcem w lewo wracając do przycisku **Więcej czynności**.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby otworzyć menu ukryte w przycisku **Więcej czynności**.
- Głaszczemy jednym palcem w prawo i powinniśmy zaraz usłyszeć **Odpowiedz**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby rozpocząć odpowiadanie. Otworzy się okno tworzenia odpowiedzi. Od razu znajdujemy się w polu edycyjnym wiadomości i możemy przystąpić do jej pisania.
- Stukamy dwoma palcami dwa razy w ekran, aby rozpocząć dyktowanie odpowiedzi. Możemy też wpisać odpowiedź z klawiatury.

UWAGA! Stosując dyktowanie pamiętajmy, aby dyktować pojedynczymi zdaniami, mówiąc też znaki interpunkcyjne. Po zakończeniu dyktowania ponownie stukamy dwa razy dwoma palcami w ekran. A jeśli chcemy dokonać poprawek, to stosujemy opisane wcześniej sposoby nawigowania po tekście z użyciem gestu pokrętle i potem przeciągania jednym palcem w górę lub w dół.

- Kiedy już wiadomość jest gotowa, w prawym górnym rogu odszukujemy przycisk **Wyślij**. Przycisku tego szukamy gestem głaskania jednym palcem w lewo lub poprzez eksplorację ekranu.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wysłać wiadomość. Wysłaniu wiadomości towarzyszy charakterystyczny dźwięk.
- W górnym lewym rogu szukamy przycisku **Wszystkie (albo przychodzące) – przycisk Wróć**, służący do powrotu do listy wiadomości z folderu **Wszystkie**. Możemy oczywiście dotknąć czterema palcami u góry ekranu, aby znaleźć ten pierwszy element na ekranie.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyjść do listy wiadomości.
- Możemy wyjść z aplikacji Mail.

UWAGA! Gdybyśmy jednak chcieli zrezygnować z odpowiadania na otwartą wiadomość, a już otworzyliśmy okno odpowiedzi, to w lewym górnym rogu znajdziemy przycisk **Anuluj**. Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. iPhone zapyta jeszcze, czy usunąć wersję roboczą. Głaszcząc jednym palcem w prawo wybieramy **Usuń wersję roboczą** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

Przekazywanie wiadomości dalej

Czasem bywa tak, że chcemy się podzielić otrzymaną wiadomością z inną osobą. Do pewnego momentu postępowanie przypomina proces odpowiadania.

- Po otwarciu wiadomości e-mail odszukujemy na dole ekranu przedostatnią ikonę o nazwie **Więcej czynności**. Możemy to zrobić głaszcząc cierpliwie jednym palcem w prawo, albo dotykamy czterema palcami na dole ekranu i kiedy słyszymy **Pasek narzędzi – Utwórz**, głaszczemy jednym palcem w lewo wracając do przycisku **Więcej czynności**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby otworzyć menu ukryte w przycisku **Więcej czynności**.
- Głaszczemy jednym palcem w prawo, aż usłyszymy **Prześlij dalej**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby rozpocząć proces przekazywania wiadomości.

- Jeśli przekazywana wiadomość zawierała załączniki, iPhone zapyta czy dołączyć załączniki z oryginalnej wiadomości. Głaskając jednym palcem w prawo znajdziemy do wyboru:
  - **Dołącz** – jeśli chcemy przesłać załącznik,
  - **Nie uwzględniaj** – jeśli chcemy wysłać samą treść, ale bez otrzymanego załącznika,
  - **Anuluj** – jeśli chcemy zrezygnować z przekazywania wiadomości.
- Założmy, że chcemy wysłać całą wiadomość wraz z załącznikami, więc po wybraniu polecenia **Dołącz**, stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Otworzy się okno tworzenia wiadomości, a kursor będzie w polu tekstowym o nazwie **Do**.
- Zaczynamy pisać z klawiatury adres e-mail. Jeśli jest on zapisany w danych jakiegoś kontaktu, albo już pisaliśmy do tej osoby, to po kilku znakach zostaną wyświetlone podpowiedzi.
- Przesuwamy palec powoli środkiem ekranu z klawiatury do góry (eksplorujemy ekran) i mniej więcej w połowie wysokości ekranu powinniśmy napotkać podpowiedź.
- Podnosimy palec z ekranu i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wybrać tę podpowiedź.

UWAGA! Możemy też pisać adres e-mail do końca ręcznie. Zwróćmy tylko uwagę, że przy polach z adresami e-mail klawisz spacji na klawiaturze ekranowej jest krótszy, a na prawo od niego jest znak „@” (małpa) i potem kropka. Oba te znaki znajdziemy też na drugiej klawiaturze po wybraniu w lewym dolnym rogu przycisku cyfry.

UWAGA! Będąc w polu tekstowym adres e-mail możemy gestem głaskania w lewo przejść do przycisku Dodaj kontakt i stuknąć jednym palcem dwa razy, aby otworzyć listę kontaktów. Kontakt wybieramy podobnie, jak przy

nawiązywaniu połączenia. Z tym, że kontakty przy których nie jest zanotowany adres e-mail będą wygaszone, czyli niedostępne.

- Po wpisaniu kontaktu, albo dodaniu go, w prawym górnym rogu szukamy przycisk **Wyślij**.

UWAGA! Przycisk ten tradycyjnie możemy odszukać poprzez eksplorację ekranu jednym palcem, albo gestem głaskania jednym palcem w prawo lub w lewo.

Ewentualnie możemy dotknąć czterema palcami ekran u góry, aby zaznaczyć pierwszy jego element, a potem gestem głaskania jednym palcem w prawo znajdziemy szybko przycisk **Wyślij**.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wysłać wiadomość. Wysłanie będzie sygnalizowane charakterystycznym dźwiękiem.
- Odszukujemy w lewym górnym rogu pierwszy na ekranie przycisk o nazwie **Wszystkie – przycisk Wróć**. Najlepiej dotknąć ekran u góry czterema palcami.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby powrócić do listy wiadomości.
- Teraz możemy wyjść z aplikacji Mail.

UWAGA! Tu, podobnie jak przy odpowiadaniu, możemy anulować przekazywanie wiadomości i usuwamy wersję roboczą. No chyba, że w przyszłości jednak zechcemy tę wiadomość wysłać.

Tworzenie nowej wiadomości

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.

- Otwieramy aplikację **Mail**.
- W dolnym prawym rogu odszukujemy przycisk **Utwórz**. Najlepiej dotknąć czterema palcami na dole ekranu. Znajdziemy się na pasku narzędzi. Usłyszymy w skrócie Uakt. przed chwilą (czyli uaktualnione przed chwilą). Głaszcząc jednym palcem w lewo odnajdziemy przycisk Utwórz.

UWAGA! Jeśli odpowiadając anulowaliśmy tworzenie wiadomości, to na końcu, za paskiem narzędzi może pojawić się jeszcze przycisk o nazwie „Robocze – jeden wersja robocza w toku”. Tak czy inaczej od tego miejsca głaszczemy jednym palcem w lewo do przycisku Utwórz. Aby pozbyć się tego niechcianego pola, usuń wiadomości z folderu Robocze.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Rozpocznie się tworzenie nowej wiadomości.
- Będziemy znajdować się w polu tekstowym **Do**. Klawiatura będzie już otwarta, więc wpisujemy adres e-mail odbiorcy, albo głaszczemy jednym palcem w lewo, czyli do tyłu, do przycisku Dodaj kontakt i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Tak jak w opisanym procedurze [przekazywania wiadomości](#).
- Po wpisaniu albo dodaniu adresu, głaszczemy jednym palcem w prawo, czyli dalej, do pola tekstowego **Temat**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby aktywować pole tekstowe **Temat** i za pomocą klawiatury lub funkcji dyktowania wpisujemy temat wiadomości e-mail.
- Ponownie głaszczemy jednym palcem w prawo, do pola **Treść wiadomości**.

UWAGA! Po drodze możemy napotkać pole DW, UDW i nasz adres e-mail. Pomińmy te pola i idźmy do wspomnianego pola Treść wiadomości.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby usłyszeć punkt wstawiania na początku. W razie konieczności powtarzamy podwójne stuknięcie jednym palcem. Punkt wstawiania jest umieszczany na przemian, a to na końcu, a to na początku.
- Za pomocą klawiatury, albo poprzez dyktowanie piszemy treść wiadomości e-mail.

UWAGA! Pamiętajmy, że jeśli chcemy napisać dłuższą treść, to warto dyktować fragmentami. Mówimy też znaki interpunkcyjne, które zostaną zanotowane. Jeśli chcemy rozpocząć nowy akapit, to w prawym dolnym rogu na klawiaturze znajdujemy klawisz Return i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

- Po napisaniu całej treści wiadomości, w prawym górnym rogu odszukujemy przycisk **Wyślij**. Szukamy tego przycisku eksplorując ekran jednym palcem, albo dotykamy czterema palcami u góry ekranu i potem głaszczemy jednym palcem w prawo.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wysłać wiadomość. Usłyszymy charakterystyczny dźwięk wysyłania.
- Jeśli chcemy, możemy zamknąć aplikację Mail.

Co jeszcze warto wiedzieć na początku pracy z iPhone'm

Zakładam, że po przestudiowaniu dotychczasowych instrukcji użytkownik zdobył już pewne umiejętności, więc teraz krótko opiszę

kilka rzeczy, które jeszcze mogą się przydać na początku pracy z iPhone'em.

Łączenie z siecią Wi-Fi

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Otwieramy **Ustawienia**.
- Odszukujemy **Wi-Fi**. Kiedy iPhone nie jest połączony z żadną siecią, to usłyszymy Wi-Fi – nie połączono. Otwieramy to ustawienie.
- Po otwarciu **Wi-Fi** usłyszymy: Wi-Fi – przełącznik włączone. Jeśli przełącznik będzie wyłączony, to włączamy go stukając jednym palcem dwa razy w ekran.
- Głaszcząc jednym palcem w prawo, odszukujemy nazwę sieci Wi-Fi, z którą chcemy się połączyć.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Otworzy się okno z **polem edycyjnym do wpisania hasła**.
- Korzystając z klawiatury ekranowej wpisujemy hasło do naszej sieci **Wi-Fi**.
- W prawym dolnym rogu klawiatury, w miejscu klawisza Return, odszukujemy przycisk **Połącz**. Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby rozpocząć łączenie.

UWAGA! Przycisk Połącz znajdziemy też w prawym górnym rogu ustawień. Możemy użyć też tego przycisku do zainicjowania łączenia.

Jeśli hasło zostało wpisane poprawnie, to po chwili iPhone nawiąże połączenie z siecią Wi-Fi.

Jeśli hasło było wpisane nieprawidłowo, to pojawi się stosowny komunikat i należy wpisać je ponownie.

Najpierw trzeba usunąć wszystkie wpisane znaki

korzystając z klawisza Usuń po prawej stronie klawiatury w drugim rzędzie od dołu nad przyciskiem Połącz.

- Kiedy połączenie Wi-Fi jest nawiązane, w lewym górnym rogu odszukujemy pierwszy element tego ekranu o nazwie **Ustawienia – przycisk Wróć**.

UWAGA! Ponieważ jest to pierwszy element ekranu, można go szybko zaznaczyć dotykając czterema palcami ekran u góry.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyjść do głównego okna ustawień.
- Teraz możemy wyjść z Ustawień.

iPhone może zapamiętać wiele połączeń Wi-Fi i będzie łączył się automatycznie, kiedy znajdzie się w zasięgu pamiętanej sieci. To domyślne ustawienie, które można zmienić na ekranie ustawień Wi-Fi poniżej dostępnych sieci. iPhone nawet zazwyczaj włącza sam sieć Wi-Fi, jeśli z jakiegoś powodu ją wyłączymy, kiedy znajdziemy się w innej lokalizacji i zasięgu zapamiętanej sieci.

Przypomnę, że samo włączanie i wyłączanie sieci Wi-Fi można wykonać przełącznikiem w **Centrum sterowania**, o którym wcześniej była mowa.

Przyłączanie urządzeń Bluetooth

Zazwyczaj z iPhonem poprzez Bluetooth łączymy słuchawki, głośnik bezprzewodowy, albo klawiaturę czy monitor brajlowski. Aby móc to zrobić, Bluetooth musi być włączony. Podobnie, jak w przypadku Wi-Fi, można to zrobić w **Centrum sterowania**.

Ale też, jak Wi-Fi, Bluetooth można włączyć podczas parowania urządzenia w aplikacji **Ustawienia**.

- Odblokowujemy ekran iPhone'a.
- Otwieramy, zwykle będące na ekranie głównym, **Ustawienia**.
- Potem otwieramy **Bluetooth**.
- Jeśli słyszymy Bluetooth włączone, to przechodzimy do wyszukiwania urządzenia. Jeśli słyszymy wyłączony, to stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby włączyć Bluetooth.
- Kiedy Bluetooth jest włączony, to poniżej, podobnie jak lista sieci Wi-Fi prezentowane są urządzenia Bluetooth znajdujące się w pobliżu. Głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy interesujące nas urządzenie.

UWAGA! Urządzenie, które chcemy połączyć musi być w trybie parowania. Często słuchawki wymagają do parowania dłuższego przytrzymania przycisku włączania, przy ich uruchamianiu.

- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby połączyć się z urządzeniem.

UWAGA! Słuchawki zwykle łączą się automatycznie, ale inne urządzenia, np. klawiatury, mogą wymagać wpisania kodu PIN. Ale tu już trzeba posłużyć się instrukcją danego urządzenia.

Jeśli łączymy słuchawki, to po chwili VoiceOver zacznie do nas mówić przez słuchawki, a nie głośniki telefonu.

- W lewym górnym rogu odszukujemy **Ustawienia – przycisk Wróć** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby wyjść do głównego okna ustawień.
- Możemy wyjść z Ustawień.

Aby rozłączyć urządzenie Bluetooth z iPhone'em, wystarczy je wyłączyć. Po jego ponownym włączeniu, zazwyczaj iPhone połączy się z nim automatycznie. Gdyby tak się nie stało, to trzeba wejść kolejno w: **Ustawienia – Bluetooth – i odszukać urządzenie** na liście pamiętanych, po czym stuknąć jednym palcem dwa razy w ekran.

Aktualizowanie systemu

iPhone zapewnia aktualizację systemu przez co najmniej pięć lat od premiery urządzenia na rynku. Zwykle nowe wersje systemu publikowane są we wrześniu razem z premierą nowych modeli iPhone'ów. Ale w międzyczasie publikowane są, praktycznie przez cały rok, pomniejsze poprawki. Co do aktualizacji do nowej wersji zmieniającej numer np. z 14 na 15, to nie warto się śpieszyć i lepiej czekać na doniesienia użytkowników, czy aby nowa wersja nie ma jakichś błędów, które w kolejnej, pomniejszej aktualizacji zostaną naprawione. Pomniejsze aktualizacje często zainstalują się same, kiedy pozostawimy np. na noc ładującego się iPhone'a połączonego z siecią Wi-Fi. Ale oczywiście możemy też ręcznie sprawdzić dostępność aktualizacji.

Aby móc przeprowadzić aktualizację iPhone'a muszą być spełnione dwa warunki:

- 1) iPhone musi być naładowany przynajmniej w pięćdziesięciu procentach w momencie rozpoczęcia instalacji – już po pobraniu aktualizacji.
- 2) iPhone musi być połączony z siecią Wi-Fi, aby móc rozpocząć pobieranie aktualizacji.

A jak sprawdzić dostępność aktualizacji?

- Odblokowujemy iPhona.
- Otwieramy kolejno: **Ustawienia – Ogólne – Uaktualnienia** i czekamy na komunikat.
- Po chwili możemy dotknąć ekranu i głaszcząc jednym palcem w prawo i w lewo odczytujemy jego zawartość.
- Jeśli słyszymy, że oprogramowanie jest aktualne, to wychodzimy z Uaktualnień wybierając najpierw w lewym górnym rogu **Ogólne – przycisk Wróć**, potem **Ustawienia – przycisk Wróć** i wychodzimy z Ustawień.
- Kiedy usłyszymy, że jest dostępna nowa wersja oprogramowania, głaszcząc jednym palcem w prawo poszukujemy przycisku **Pobierz i zainstaluj**. Będzie on aktywny tylko, jeżeli iPhone będzie połączony z Wi-Fi i odpowiednio naładowany.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby rozpocząć pobieranie nowej wersji systemu.

UWAGA! Jeśli mamy do czynienia z dużą aktualizacją, to może wyświetlić się okno licencji, gdzie w prawym dolnym rogu znajdziemy ostatni element – przycisk **Akceptuj**. Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran. Pojawi się jeszcze okno dialogowe, gdzie ponownie głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy przycisk **Akceptuj** i znów stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

- Wracając gestem głaskania jednym palcem w lewo możemy odnaleźć pasek postępu, jeśli chcemy słyszeć, jaki jest stan pobierania.
- Możemy też wyjść do głównego okna Ustawień wybierając kolejno w lewym górnym rogu **Ogólne – przycisk Wróć**, a potem **Ustawienia – przycisk Wróć**.

- A potem możemy nawet opuścić Ustawienia i zablokować iPhone'a.
- Po zakończeniu pobierania i przygotowaniu aktualizacji, iPhone wyświetli stosowny komunikat, gdzie gestem głaskania jednym palcem w prawo możemy wybrać **Zainstaluj teraz**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran i rozpocznie się weryfikacja uaktualnienia, a potem iPhone wyłączy się i rozpocznie aktualizację, a następnie uruchomi ponownie.
- Jeśli nie zdecydujemy się na aktualizację od razu, to zazwyczaj iPhone zainstaluje pobraną aktualizację w nocy, kiedy będzie podłączony do ładowania.

UWAGA! Szczególnie po większych aktualizacjach iPhone może sugerować dodanie odcisku palca i **kodu blokady**, dla podniesienia bezpieczeństwa. Jeśli nie jesteśmy jeszcze gotowi na stosowanie odcisku palca jako sposobu odblokowywania iPhone'a, to wybieramy nie używaj **Touch ID**. Podobnie z kodem. Najpierw wybieramy **Opcje kodu**, a potem **Nie używaj kodu**. iPhone o obie rzeczy pyta dwa razy, więc musimy raz jeszcze potwierdzić, że nie chcemy stosować tych zabezpieczeń.

Hasło przy instalowaniu aplikacji

Warto wiedzieć, że możemy tak ustawić nasze **Apple ID**, aby iPhone nie pytał o hasło, kiedy chcemy instalować bezpłatną aplikację, albo pytał tylko raz na 15 minut, kiedy instalujemy aplikacje płatne. Ja osobiście polecam wyłączyć pytanie o hasło dla bezpłatnych aplikacji, ale pozostawić włączone dla aplikacji

płatnych. Unikniemy wtedy niepotrzebnych kosztów. Przy tym zakupy możemy autoryzować odciskiem palca.

Poniżej znajdują się kolejne kroki, które trzeba wykonać, aby zmienić wymagania dotyczące hasła przy instalowaniu aplikacji.

1. Odwiedź kolejno: **Ustawienia – swoje Apple ID** (pierwszy element ustawień) – **Multimedia i zakupy – Ustawienia hasła**. Ostatnia pozycja jest w postaci wyskakującego okna na dole ekranu.
2. Na tym ekranie w sekcji **Do zakupów** zaznaczamy **Zawsze wymagaj hasła**, albo **Wymagaj po 15 minutach**.
3. W sekcji **Pobrane bezpłatne rzeczy** możemy wyłączyć przełącznik w pozycji **Wymagaj hasła**. Głaskamy jednym palcem w prawo do **przełącznika Wymagaj hasła** i stukamy dwa razy jednym palcem w ekran, aby wyłączyć przełącznik. Przy zmianie ustawień zostaniemy poproszeni o hasło.
4. Na koniec w prawym górnym rogu wybieramy przycisk **OK**.
5. Wychodzimy do głównej strony Ustawień (z lewej u góry przycisk **Wróć**).
6. Możemy wyjść z Ustawień.

Touch ID i kod

Touch ID, czyli czytnik odcisku palca (czy raczej palców) posiadają tylko iPfony z przyciskiem pod ekranem. Może on być używany do:

- odblokowywania iPhone'a,
- potwierdzania zakupów i pobierania w AppStore,
- autoryzowania płatności ApplePay,
- autowypełniania haseł.

Jeśli zdecydujemy się na używanie odcisku palca jako blokady telefonu, to możemy go dodać wchodząc w **Ustawienia – Touch ID i kod**. Tam wybieramy **Dodaj odcisk palca**. Zostaniemy poproszeni o ustanowienie kodu blokady. Potem kładziemy palec na czytniku linii papilarnych, który jest wbudowany w przycisk **Dom**. Nie naciskamy przycisku **Dom**, tylko delikatnie dotykamy go palcem, którego odcisk chcemy zaprogramować. iPhone instruuje nas mówiąc do nas połóż palec i podnieś palec. Wykonujemy cierpliwie polecenia. Często po chwili usłyszymy popraw chwyt. Głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy przycisk **OK** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, po czym ponownie kładziemy ten sam palec na czytniku. Tym razem przechylajmy palec nieco na boki, aby zeskanować też tę część palca. Kiedy skanowanie zakończy się, głaszcząc jednym palcem w prawo odszukujemy **Gotowe** i stukamy jednym palcem dwa razy w ekran.

Teraz możemy dodać odcisk kolejnego palca. Polecam dodać więcej niż jeden palec, na wypadek, gdybyśmy jeden skaleczyli, albo po prostu używali różnych chwytów iPhone'a.

Backup w iCloud

Backup w iCloud to obraz danych iPhone'a zapisywany na naszym dysku wirtualnym **iCloud**. Każdy posiadacz **Apple ID** (czyli konta Apple), które jest niezbędne do instalowania aplikacji na iPhone'ie za pomocą AppStore, dostaje za darmo 5GB miejsca w **chmurze – iCloud**. iPhone domyślnie tworzy kopię zapasową danych w iCloud jeśli spełnione są trzy warunki jednocześnie:

- iPhone jest połączony z Wi-Fi,
- jest podłączony do ładowania,

- jest zablokowany.

Zazwyczaj dzieje się to automatycznie w nocy, kiedy odkładamy iPhone do ładowania.

Zwróćmy jednak uwagę, że dostępnych mamy zaledwie 5GB miejsca, a iPhone w wersji 8 ma co najmniej 64GB pamięci.

Dlatego nie wszystko zmieści się w obrazie na dysku **iCloud**.

Osobiście polecam wyłączyć tworzenie kopii zdjęć, które robione w dużej ilości mogą zajmować najwięcej miejsca. O tym co ma się znaleźć w kopii zapasowej decydujemy sami. Niektóre rzeczy warto wyłączyć. Zdecydujemy o tym [wykonując ręcznie kopię zapasową](#).

Kiedy nie korzystamy z Wi-Fi, to możemy wyłączyć automatyczne tworzenie kopii zapasowej, ponieważ iPhone o braku kopii będzie nas informował co jakieś 2 lub 3 tygodnie.

- Kopia zapasowa może przydać się po odświeżaniu iPhona, przeniesieniu danych na nowy model, albo po ewentualnej nowej instalacji systemu, np. przy wizycie urządzenia w serwisie.

Konfigurowanie kopii zapasowej i jej ręczne wykonanie

- Odblokowujemy iPhona.
- Otwieramy kolejno: **Ustawienia** – pierwszą pozycję – **nasze Apple ID** – **iCloud**.
- Na tym ekranie odszukujemy głaszcząc jednym palcem w prawo sekcję o nazwie **Aplikacje używające iCloud**, a w niej poszczególne aplikacje.
- Aby wyłączyć lub włączyć ich korzystanie z iCloud, stukamy jednym palcem w ekran na znalezionej aplikacji. Generalnie

polecam pozostawić zaznaczone **Kontakty** i **Wiadomości** oraz ewentualnie **Pęk kluczy**, czyli zapisane hasła.

UWAGA! Zarówno **Pęk kluczy**, jak i pierwsze na liście **Zdjęcia** po stuknięciu palcem otwierają dalsze swoje ustawienia i dopiero na drugim ekranie jest możliwość włączyć lub wyłączyć ich kopię. W obu tych przypadkach po zmianie ustawienia musimy wyjść do ekranu wstecz wybierając w lewym górnym rogu **iCloud – przycisk Wróć**.

- Na końcu listy aplikacji znajdziemy **Backup w iCloud**. Stukamy na tej pozycji jednym palcem dwa razy w ekran.
- Na ekranie **Backup** mamy możliwość stukając jednym palcem dwa razy w ekran włączyć lub wyłączyć **automatyczny Backup w iCloud** – pierwszy element tej strony ustawień.

UWAGA! Jeśli nie mamy Wi-Fi i drażnią nas komunikaty iPhone'a o braku wykonania Backup-u w ostatnich tygodniach, to polecam wyłączyć tę funkcję.

- Głaszcząc jednym palcem w prawo znajdziemy też polecenie **Utwórz Backup teraz**.
- Stukamy jednym palcem dwa razy w ekran, aby rozpocząć tworzenie Backup-u.
- Głaszcząc dalej jednym palcem w prawo odnajdziemy pasek postępu tworzenia Backup-u.
- Po zakończeniu możemy wyjść do głównego ekranu ustawień wybierając kolejno: **iCloud – przycisk Wróć**, **Apple ID – przycisk Wróć** i **Ustawienia – przycisk Wróć**.
- Teraz możemy wyjść z Ustawień.

UWAGA! Przypomnę, że możemy też w dowolnym momencie opuścić Ustawienia, a potem włączyć **ekran**

przełączania i na nim zamknąć Ustawienia. Po ich kolejnym otwarciu pokaże się ich pierwsza strona.

Ustawienia, o których warto wiedzieć

Wibracje podczas dzwonienia

- Otwieramy kolejno **Ustawienia – Dźwięki i haptyka**, czyli ekran znany z regulacji głośności dźwięku.
- Na początku mamy dwa przełączniki:
  - 1) Wibruj w trybie dzwonka,
  - 2) Wibruj w trybie cichym.Stukając jednym palcem włączamy lub wyłączamy te przełączniki.
- Otwierając, znajdujący się dalej, przycisk wyboru dzwonka, na pierwszej pozycji znajdziemy przycisk wyboru rodzaju wibracji.

Wybór głosu VoiceOver

iPhone daje możliwość wyboru spośród trzech głosów polskich: **Zosia, Krzysztof i Ewa**. Dwa kolejne wymagają pobrania po skonfigurowaniu nowego iPhone'a, a i Zosia w wyższej jakości również musi być pobrana.

Głosy dla VoiceOver ustawiamy otwierając kolejno: **Ustawienia – Dostępność – VoiceOver – Mowa – Głos**. Tam otwieramy głos, jakim ma mówić VoiceOver i zaznaczamy wersję, której chcemy słuchać. Potem kilka razy używamy przycisku **Wróć**, aby powrócić do głównego okna Ustawień.

Wybór głosu dla innych aplikacji niż VoiceOver

Inne aplikacje korzystające z mowy mogą używać innego głosu niż VoiceOver. Aby to ustawić otwieramy kolejno: **Ustawienia – Dostępność – Zawartość mówiona – Głosy – Polski** (tu padnie nazwa dotychczas ustawionego głosu). Teraz wybieramy głos, a potem jego wariant, jak dla VoiceOver. Po zakończeniu ustawień kilka razy wybieramy pierwszy z lewej u góry przycisk ze słowem „Wróć” w nazwie, aby powrócić do głównego okna Ustawień.

Na co jeszcze zwrócić uwagę?

3D i Haptic Touch

Kiedy **3D Touch** jest włączone, iPhone reaguje na siłę nacisku na ekran. Dla osoby początkującej może to być mylące, a i przy korzystaniu z gestów VoiceOver wydaje się niepotrzebne.

Włączanie i wyłączanie tej funkcji znajdziemy otwierając kolejno:

Ustawienia – Dostępność – Dotyk – 3D i Haptic Touch

(wyłączone lub włączone). Tam przełączamy przycisk **3D Touch**.

Łatwy dostęp

Funkcja **Łatwy dostęp** pozwala łatwiej sięgać do elementów na górze ekranu. Ma sens przy korzystaniu z dużego ekranu, kiedy chcemy obsługiwać telefon jedną ręką – np. kciukiem. Kiedy ta funkcja jest włączona, dwukrotne stuknięcie w przycisk **Dom** (w iPhonach z tym przyciskiem) – bez jego wciskania – powoduje zmniejszenie ekranu o jedną trzecią jego wysokości od góry, czemu towarzyszy charakterystyczny dźwięk. Ten sam gest rozciąga obraz

na pełny ekran. Dla nas, przy korzystaniu z gestów funkcja jest kompletnie niepotrzebna.

Przełącznik do włączania i wyłączenia funkcji **Łatwy dostęp** znajdziemy otwierając kolejno **Ustawienia – Dostępność – Dotyk**. Polecam wyłączyć tę funkcję.

Blokada orientacji

Warto włączyć **blokadę orientacji ekranu**, ponieważ kiedy iPhone czyta dłuższy tekst, np. jakiś artykuł, a my niechcący poruszymy nim, to po zmianie orientacji iPhone przerywa czytanie. Aplikacja YouTube i tak daje możliwość rozciągnięcia filmu na pełny ekran, więc do korzystania z niej ta funkcja nie jest niezbędna. Oczywiście trzeba to zrobić ręcznie, ale... Czy osobie niewidomej potrzebny jest obraz?

Aby zablokować lub odblokować orientację ekranu najlepiej otworzyć **Centrum sterowania** i odszukać w nim przełącznik **Blokada orientacji**, a potem stuknąć jednym palcem dwa razy w ekran, aby go włączyć lub wyłączyć.

Kontrola dostępu do lokalizacji

Aplikacje potrzebujące dostępu do lokalizacji pytają o zgodę przy pierwszym ich uruchomieniu. Gdybyśmy jednak chcieli zmienić naszą odpowiedź, to otwieramy kolejno: **Ustawienia – Prywatność – Usługi lokalizacji**. Na tym ekranie możemy w ogóle włączyć Usługi lokalizacji i potem dalej przejrzeć listę aplikacji, które z tej usługi korzystają. Każdą z aplikacji można otworzyć i wybrać odpowiedź, w jaki sposób i czy w ogóle ma ona korzystać z **Usług lokalizacji**.

Po dokonaniu ustawień wybieramy kilka razy znajdujący się w lewym górnym rogu przycisk ze słowem **wrót** w nazwie, aby powrócić do głównej strony Ustawień.

Konfiguracja MMS

Niektórzy operatorzy komórkowi wymagają ręcznej konfiguracji protokołu wysyłania i odbierania wiadomości multimedialnych **MMS**. Za ich pomocą możemy wysyłać zdjęcia czy króciutkie filmiki.

Aby ręcznie wpisać parametry niezbędne do korzystania z wiadomości **MMS**, musimy:

1. Otworzyć kolejno: **Ustawienia – Sieć komórkowa – Sieć komórkowa danych** i w sekcji **MMS** należy wypełnić dane zgodnie z instrukcjami operatora sieci komórkowej.

UWAGA! Często w tym samym oknie, na początku, w sekcji **Dane sieci komórkowej** w polu **APN** wpisujemy małymi literami nazwę operatora, i podobnie w sekcjach:

Konfiguracja LTE (opcjonalna) oraz **Hotspot osobisty**.

2. Po zmianie tych ustawień wychodzimy korzystając kolejno z przycisków w lewym górnym rogu: **Sieć komórkowa – przycisk Wrót** i potem **Ustawienia – przycisk Wrót**.
- Aby wpisane parametry zaczęły działać, musimy wyłączyć i ponownie uruchomić iPhone'a.

Podsumowanie

Niniejszy przewodnik nie wyczerpuje wszystkich tematów związanych z obsługą iPhone'a, ale zapoznanie się z nim pozwoli swobodnie posługiwać się najważniejszymi czynnościami. A poznane gesty pozwolą w przyszłości samodzielnie poznawać inne aplikacje i odkrywać olbrzymie możliwości urządzenia z systemem iOS. Także iPada, czyli tabletu od firmy Apple.